

СССР УЗБЕКИСТОН

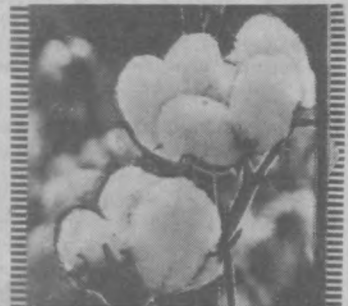
ГАЗЕТА
1918 ЙИЛ
21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 214 (20. 781)

1990 йил 19 сентябрь, чоршанба

Баҳоси 3 тийин.

ТЕХНИКАГА ТАЯНГАН ДЕХҚОН ДОҒДА ҚОЛМАЙДИ ОТ ЙИЛИДА «ПЎЛАТ ОТ»ЛАР КИШНАСИН

ЖУДА ҚЎЛ КЕЛДИ

Фаргона вилояти пахта далаларида терим суръати кундан-кунга ортаётди. Бу йил 164 минг гектар майдонга экилган пахтадан мўл ҳосил етиштирилди.

Йигим-терим мавсумига пухта тайёргарлик кўрилганлиги туфайли шу кунларда Ленинград, Қува, Бувайда районларида терим қизғин бораётди. Мазкур районларда ҳар кун қабул пунктларига йиллик планнинг 3—3,5 фоиздан ортириб пахта топшириляпти. Теримдаги уюшқоқлик ва аҳиллик самара берапти. Хўжаликларда олдинма-кетин заводлар, бригадалар йиллик режаларини бажаришга қўл уришмоқда. «Ғаниобод» давлат хўжалигининг Аминжон Шайдуллаев бошлиқ бригадаси 35 гектар майдоннинг гектаридан 34 центнердан ҳосил кўтариб, йиллик топшириқни бажаришди. Белгиланган 102 тонна ўрнига 110 тоннадан ортиқ пахта сотилди.

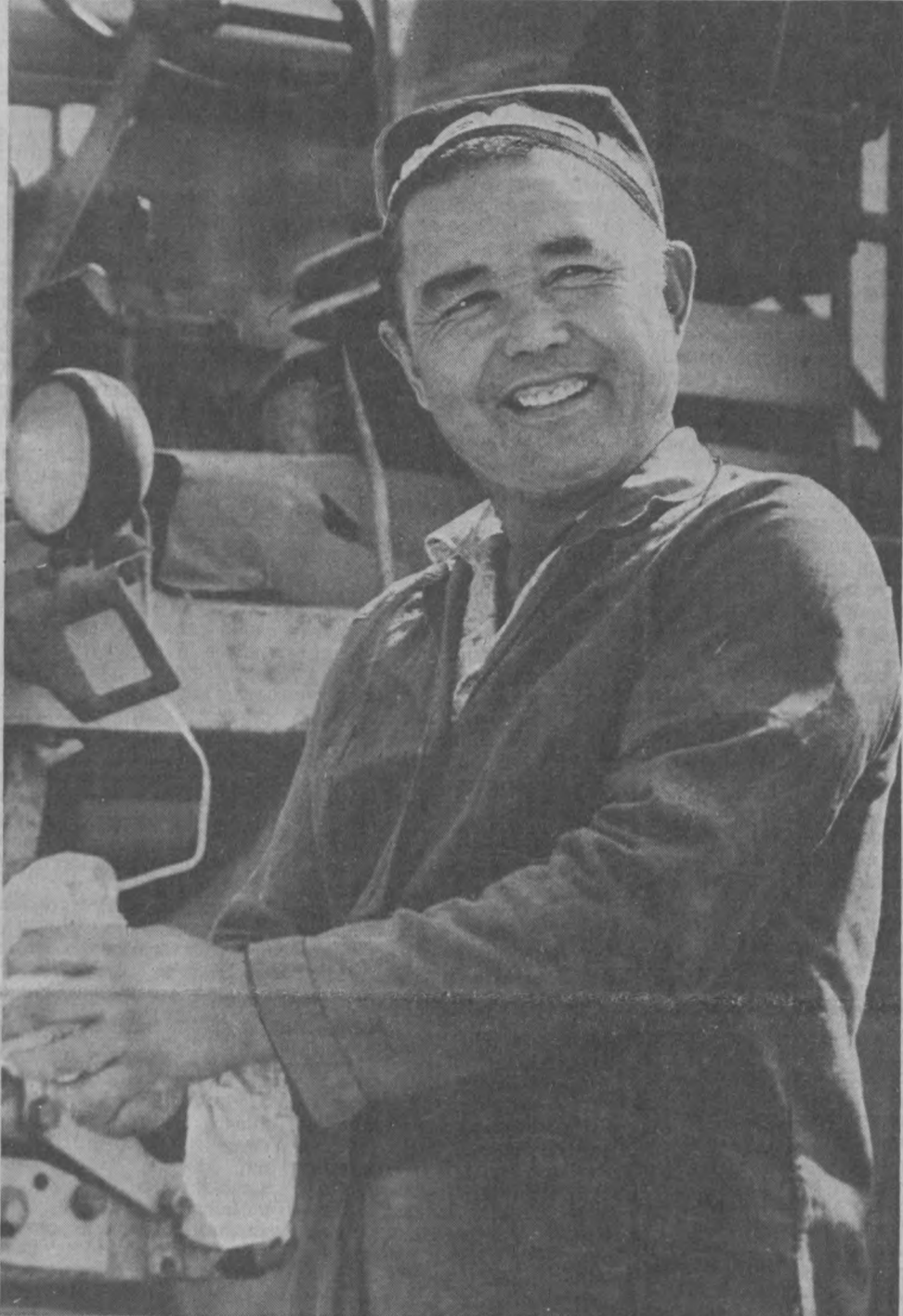
— Даламизда ҳали ҳосил қўл, — дейди А. Шайдуллаев, — мавсум охиригача ҳосилдорликни 45 центнерга етказамиз. Давлат режасини бу йил 10 иш кунига бажардик. Бунда айниқса жумҳурият ҳукумати қарорига мувофиқ ҳар бир килограмм терилган пахта учун

25 тийиндан, машинада терилган ҳар тонна ҳосил учун 10 сумдан ҳақ тўланиши жуда қўл келди.

Вилоятдаги қатор районларда теримчиларга ўз меҳнати учун ҳукумат белгиланган миқдорда ҳақ тўланипти. Бу эса яхши натижаларга олиб келаяпти.

Аммо Охунбоев, Олтириқ ноҳияларида кундалик терим суръатининг сустлиги боиси ҳам шундан эмасмикин? Ахир ҳозир энг асосий вазифа — етиштирилган ҳосилни егин-сочини кунларга қолдирмай, қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш керак. Деҳқон даромади кузда, хирмон кўтарилгандан кейин маълум бўлади-ку!

А. ИБРАГИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Норин ноҳиясидаги «Ғалаба» жамов хўжалиги деҳқонлари бу йил 874 гектар майдонда пахта етиштиришди. Уларнинг режаси гектардан 35 центнердан хирмон кўтариш. Ҳосилнинг асосий қисми техника воситалари ёрдамида саранжомлаб олинади. Мазкур жамов

хўжалиги механизатори Муқимжон Ҳайитов ўз агрегатини мавсумга анча илгари созлаб қўйган эди. Унинг бу йилги мақсади 150 тонна «оқ олтин»ни машинаси бункеридан тўкиш.

СУРАТДА: механизатор Муқимжон Ҳайитов. Т. ҲАМРОҚУЛОВ суради.

● Рўзнома саҳифаларида эълон қилинган материалларда меҳнат қилувчилар турмушининг турли қирраларини қамраб олишга ҳаракат қилинмоқда. Лекин шундай бўлса-да ҳали қайта қуриш вазифалари, пайдо бўлаётган муаммолар, ютуқ ва камчиликлар газет-хонларга манзур даражада ёритилмапти, деб бўлмайди. Айтайлик, Орол муаммоси ҳусусида рўзномада олимлар, ишчилар, колхозчилар, куллас турли касб эгалари ўз фикр-мулоҳазаларини, тақлифларини билдиришди. Ана шу муаммолар, тақдирли мақолалар газет саҳифаларида ўз вақтида босилиб чиқди. Аммо орадан анча вақт ўтса ҳам улар ҳал этилмай муаммоларига қўли кетди. Узоққа бормайлик. Навоий цемент заводининг ҳавони ифлослантираётгани, экологини бузаётгани ҳақида чиқишлар бўлди. Ўзингиз ўйлаб кўринг, завод мўрқонларидан бир йилда 24 тонна заҳарли кукун ҳавога кўтариляпти. Шунинг учун ҳам минтақадаги оқар сувларда ҳатто чўмилиш мумкин бўлмай қолди. Бу масалани тезроқ ҳал этишга зудлик билан киришиш керак.

Яна бир тақлиф. Рўзмоннинг деврли ҳар бир сониде расмий материаллар босилади. Худди шу материаллар бошқа газеталарда ҳам чоп этилади. Уларни ҳамма рўзномаларда босиш шартмикин?

Райим МАКСУДОВ,
Ромитан район Советининг раиси.

● Ешларнинг маънавий баркамол инсон бўлиб тарбияланишида сўзсиз рўзноманинг роли беқисс. Келгуси йилдан бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан газетанинг баҳоси ошиши табиийдир. Лекин кўпгина толиб ва талабаларимиз — кам даромадли оила фарзандлари. Ёшларни жумҳурият рўзномасидан — кундалик ҳаётнинг жўқини бўғилиб ажратиб бўлмайди. Шунинг учун партия бадалларининг тақдирини ҳисобиде сақланган бир қисмиде ёшларнинг рўзномага обуна бўлишлари учун ёрдам тариқасида ажратилган қарор қилдик. Зотан, ёшлар маънавий етук кадрлар бўлиб тарбияланиши. Газета саҳифаларида эса

келгусида партия ташкилати ҳаётини чуқурроқ ёритувчи, партия қўли ташкилотларига дастур бўлувчи материаллар бериб боришига иштардик.

Шоди УРОҚОВ,
Ромитан райондаги совхоз-техникум бошланғич партия ташкилотининг котиби.

«Совет Ўзбекистони»
рўзномаси
ҳодимлари
Бухорода

● Воқеа-ходисаларга ҳаққоний ёндашилган материалларни кўпроқ ўқишни истаймиз. Афсуски, сеvimли рўзномамизда ёшлар ҳаёти етарлича ёритилмапти. Ўзгироларга, биз, ёшлар учун кўплаб наشرлар мавжуд. Лекин рўзномада эълон қилинган «Мерос», «Одобнома» каби саҳифаларни нафақат катталар, балки ёшлар ҳам интиқлик билан кутади.

Гулшон ЖУМАЕВА,
Ромитан райондаги совхоз-техникум талабаси.

● Утмишни ўрганиш, ўрганишда ҳам тарихий далилларни ҳаққонийлигига билишга ҳар биримиз ташна. Шу пайтга қадар тарихимизни талаб даражасида ўзлаштирмадик. Айниқса, бухороликлар ўзларининг қатъон йиллари қурбонини бўлган юртдошларни ҳаққоний мақолаларни эътибор билан ўқийдилар. Файзулла Ҳўжаев ана шундай сиймолардан биридир. Лекин шундай мазмундаги мақолалар рўзномада жуда кам бериляпти.

Ҳалим БУРОНОВ,
Ромитан райондаги 26-хўнара-техника билим юрти директорининг ўринбосари.

● Ўзбек тилига давлат макоми берилиши ҳаммамизнинг

қўнғилимизни кўтарди. Афсуски, бу қонун ҳаётга тезкорлик билан кириб бормаяпти. Рўзнома ана шу масалага жиддий эътибор бериши керак.

Комбинатимизда жуда кўп ёшлар ўтмиш маданият меросини ўрганишга қизиқадилар. Афсуски, бизда бунга замин йўқ. Ҳамма жойда ҳам эски ўзбек ёзувини ўргатувчи курслар ташкил этиш имконияти бўлмаяпти. Шу ўринда рўзнома ўз саҳифаларида «Ойиқ дурс» соатлари ташкил этса яхши бўларди.

Зайнаб РАМАЗОНОВА,
Бухоро тўқимачилик комбинати комсомол комитети котиби муовини.

● Мен кўпгина ёшлар орасида рўзнома ҳақида гап очилса, унда баъзан кампанизчиликка зўр берилиб, айрим муҳим мавзулар эътибордан четда қолдиргани ҳақидаги гапларни эшитаман. Масалан, пахта йиғим-терими даврида шу нарса яққол кўзга ташланади. Ҳамма эътибор пахта далалигига қаратилди. Йил бўйи меҳнат қилган сановатчилар эса уларнинг соясида қолиб кетадилар. Ҳақиқатан ҳам бу гапларда жон бор. Сановатчилар ҳаётини ёритишга аҳамият кам бериляпти.

Ботир ШАРИПОВ,
Бухоро тўқимачилик комбинати 1-фабрикаси ўровчеки устасининг ёрдамчиси.

● Пахта тозалаш заводларидаги иш шартлари оғир, муаммоларини жуда кўп. Истардикки, рўзнома келгусида ана шундай муаммолар турмуш тарзини ўзда тўла акс эттириб бора, шунингдек оғир аҳволдан қишқиниг мутасаддиларини ҳам боғлиқ бўлган томонларини ҳал қилишга ёрдам бера. Яқинда жамомиз йилгиликда модалий ёрдам тариқасида 15 та кам даромадли оилани рўзномага бепул обуна қилишга қарор қилдик.

Олимжон НАИМОВ,
Қизилтепа райондаги пахта тозалаш заводининг директори.

(Давоми иккинчи бетда).

ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАЙМИЗ

Мамлакатимизда давом этаётган иқтисодий танглик ҳамда бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан ойнама, ҳафтановар рўзномалар парҳаларининг ошиши табиий. Бу оддий ишчи, механизатор ёки нафақа ҳисобига тарихчилик ўтказадиган партия, меҳнат ветерани, қария, оналарнинг имкониятларига тўғри келмаётган. Шунинг назарида тўғри хўжалигимиз маъмурияти, партия қўмитаси, касабаси уюшмаси қўмитаси аъзолари кенгаши қўйидаги тадбирларни белгиледи.

1. Меҳнатда ўрнатилган кўрсаткичларни илгир суви, тракторчи, ишчи, соғу-чиликларни рағбатлантириш учун ҳар бўлидан 5 кишидан 35 кишини хўжалик ҳисобидан «Совет Ўзбекистони» рўзномасига бепул обуна қилишимиз.

2. Аъзолик бадалларининг 50 фоиз партия ташкилотлари ҳисобиде қоллиниши ҳисобга олиб, шу фонддан 10 нафар партия ветерани «Совет Ўзбекистони» рўзномасига бепул обуна қилинади.

3. Хўжалик касабаси уюшмаси ҳисобидеги шанбалик фонд ҳисобидан 10 нафар қарамон оналар ва меҳнат ветеранларига «Совет Ўзбекистони» рўзномаси бепул етказиб берилади.

Хўжалигимиз меҳнатқаш-шар ва коммунистлар бошқа газета ва журналлар қаторида сеvimли «Совет Ўзбекистони» рўзномасини иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлайдилар ва унга обуна бўлишни 10 октябрда муваффақиятли аяқлайдилар, деб ишонтираман.

А. АҲМАДАЛИЕВ,
Ўзбекистон ноҳиясидаги «Қўдон» давлат хўжалиги директори.

К. ЖҲРАЕВ,
партия қўмитаси котиби.

А. ЖҲРАЕВ,
касаба уюшмаси қўмитаси раиси.

БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИГА ЎТИШ ЙЎЛЛАРИДА М. С. ГОРБАЧЕВнинг СССР Олий Совети сессиясида сўзлаган нутқи

● Ниҳоят СССР Олий Советининг тўртинчи сессиясида бозор иқтисодиётига ўтиш таварига асосли муноза-ралар бошланди. Депутатлар қўлларига зарур ҳужжатлар мажмуини олганларидан сўнг мамлакат ҳалқ хўжалигини барқарорлаштириш ва иқтисодиётни янги йўлга ўтказишга доир кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирларни муфас-сал таҳлил этиш имкониятига эга бўлдилар. Депутатларнинг ҳар бири дам олиш кунларини ўзларига тақдир этилган материалларни ўрганишга, шунингдек, жума кунини комитетлар ва комиссияларнинг қўшма мажлисида ана шу масалаларнинг ўртага қўйилиши таассуротларига баҳо беришга бағишлаган бўлсалар керак. Аслида бу қўшма мажлиси палаталарнинг 17 сентябрь кўни ана бошлан-ган биргаликдаги иш олдидан ўтказилган машқ деб аташ мумкин.

СССР Олий Советининг Раиси А. И. Лукьянов эр-та-лабик мажлисини очиб, мамлакат Президенти М. С. Горбачева сўз берди:

Ҳурматли ўртоқлар! Сизлар А. Г. Аганбегиянинг маърузасини, С. С. Шаталин, Л. И. Абалкин нутқларини тинглаганингизга ва ялпи мажлис доирасида бозор иқтисодиётига ўтиш дастури лойиҳасини муҳокама қилишни давом эттиришингизга тўғри келди.

Шу кунларда СССР Олий Советида ҳам иттифоқдош жумҳуриятларнинг Олий Советларида ҳам аҳтимолини, қайта қуриш йилларидаги энг муҳим қарорлар қабул қилинади. Ҳозирги СССР Олий Советининг иккинчи имкониятларини билганим учун депутатлар жуда жиддий ва масъулиятли ишни ҳалқ олдидан катта масъулиятини ҳис этган ҳолда бажариш-лар деб умид қиламан.

Сессияда маърузачиларнинг нутқлари ва муноза-ралардан олдин умумий тарздаги баъзи масалалар юза-сидан ўз фикримни қисқача айтиб, ўтган ҳафтада мен сизларга юборган дастур ло-

қилиш зарур, чунки мамла-кат аҳолисининг анча қисми-да бозор иқтисодиётига ўтиш — кимнингдир иблисларга хос иш, унинг меҳнатқаш-лар манфаатларига ҳеч қан-дай алоқаси йўқ деган та-саввур пайдо бўлса, ишнинг муваффақиятли чиқишига умид қилиш мумкин эмас.

Шунинг оқибати қўйиш керак, биз бозор ҳамма маса-лани ҳал қилиб беради, деб ҳисобламаймиз. Бозор иқ-тисодиётига ўтиш масаласи амалга оширилганга ўзгар-тишлар жараёнида вужудга келди. Уни ҳаётнинг ўзи ва юз берган ўзгаришлар ман-тиқи тақозо этди. Ҳақиқатан ҳам, мамлакатимиз, иқтисо-диётимиз тушиб қолган тағ-тир вазиётдан фақат туб иқтисо-дий ислохот йўлларида ўтиш орқалигина чиқиш мумкин-лигини биз аллақачон тушу-ниб етдик. Биз ўз вақтида давлат — мулкнинг ялпи ҳўкморлиги ва унинг яқна ҳўқимли ҳолати билан боғ-лиқ бўлган барча салбий оқибатларини бартараф этишни ислохотнинг бош ва-зифаси қилиб қўйдик.

Биз ўша вақтдаёқ мулкчи-лик муносабатларини ўзгар-тириш зарурлигини тушуниб олган эдик. Шу орқали иқ-тисодиётни турмушининг янги шаклларига, жамиятда, иқ-тисодиётда ишлаб чиқару-ви қисмонча янги ҳолатига чиқиб олиш зарурлигини ту-шуниб етдик. Бошқача қи-либ айтганда, иқтисодиётни давлат тасарруфларидан чи-қариш ҳамда давлат ва ак-ционерлик корхоналари, шир-катлар ва ижара асосида иш-ловчи корхоналар тенг ҳў-

қуқли субъект сифатида ҳаракат қиладиган аралаш иқтисодиётга чиқиб олиш йў-лидан боришимиз лозим. Маълум миқёсда хусусий корхоналар ҳам бўлиши ке-рак. Биз социалистик инқи-лобнинг туб масаласини ҳал қилишни, инсоннинг ишлаб чиқариш воситаларидан, мулкдан бегоналашиб қол-гани бартараф этишни мулк-чиликнинг хилма-хил шакл-ларига ўтиш билан боғла-моқдамиз, шу йўл билан со-циалистик одамларнинг хусу-сий манфаатлари билан бир-лаштирамиз. Аслида, биз «Фабрика ва заводлар — иш-чиларга, ер — деҳқонларга» шioriга қайтмоқдамиз.

Айни шулар орқали биз одамларнинг ташаббускор-лигига, уларнинг меҳнат фаолиятига, омиқорлигига қудратли омил бахш этиб, фан ва техника ўтуқларидан фойдаланиш учун кенг имко-ниятлар очиб, мамлакат иқ-тисодиий тараққиётининг янги жўқини даврга чиқиб олиш-ни истаймиз. Лекин ишлаб чиқариш жамомаларининг, ай-рим кишиларнинг иқтисодий эркинлиги, ҳўжалик соҳаси-даги мустақиллиги уларнинг, бир-бири билан ўзаро муно-сабатлари хилма-хил бўли-шини ҳамда айирбош қилиш ва тақсимлашнинг муайян қондалари ва воситалардан фойдаланишни тақозо эта-ди. Буларнинг ҳаммасини бо-зор доирасида таъминлаш мумкин. Демак, бозор муно-сабатларига, замонавий тўла-қонли бозорни барпо этишга ўтиш зарур. Шундай қилиб, ҳозир, биз туб иқтисодий ис-лохот доирасида мулкни дав-

ИНСОНПАРВАРЛИККА ДАЪВАТ

Мутафаккир ва муҳаддис Абу Исо Муҳаммад ибн Исо ат-Термизий таваллудининг 1200 йиллигига бағишлаб Тошкентда ўтказилаётган халқаро ислом анжумани ишти-рокчилари 16 сентябрь кўни Термизда бўлдилар. Улар имом туғилиб ўсган юрда тарихий сана шарафига бағиш-лаб ўтказилган тантаналарда иштирок этдилар.

Термиз аэропортида меҳ-монларни халқ депутатлари вилоят Советининг раиси Х. Э. Бердиев, вилоят ижроия комитетининг раиси Т. М. Менглиев, вилоят ва шаҳар ташкилотларининг бошқа раҳбарлари кутиб олишди.

Термиздаги яқинда янги бинога қўчиб ўтган Мурчбо-бо масжидида Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари динияи бошқармасининг раи-си муфти Муҳаммад Соҳиб Муҳаммад Юсуф, шунингдек бошқа мамлакатлар мусул-монларининг вакиллари мў-минларга муҳожират этиб, уларни қутқалдирил Уқилган номозда маҳаллий аҳоли ҳам, анжуман қатнашчилари ҳам иштирок этишди.

Шеробод шаҳри яқинидаги имом ат-Термизий таваллуд топан ва дафн этилган собиқ

Буг қишлоғи эса тантаналар маркази бўлди. Юбилей ку-нига бағишлаб, имом дафн этилган жойда, янги маба-ра қурилган. Уни қуришда маҳаллий аҳолининг қўчи-лиги ҳайр-оҳсон қилиб ва ўз меҳнати билан иштирок эт-ган.

Анжуман қатнашчилари билан учрашш учун бу ер-га Ўзбекистоннинг турли ви-лоятларидан ва қўшни То-жикистондан мўминлар ке-лишди. Улар хориндан кел-ган меҳмонларни чин дил-дан қутқалди. Бу ерда ҳам намоз ўқилди.

Кечкурун меҳмонлар Ду-шанбега бориб, янги масжид-нинг очилиш маросимида қатнашди.

Анжуман ишнинг аяқун-ловчи мажлисида унинг иш-тирокчилари ҳозирги кунда-ги энг долзарб муаммолар юзасидан бир қанча ҳўж-жатлар, қарорлар қабул қи-лишди. Форс қўрғазиде юз бераётган воқеаларга ўз му-носабатларини билдиришди. Мазкур ҳўжатларнинг асо-сий мазмуни барча мамла-катлар мусулмонларини дин-ни мустаҳкамлашга, жаҳон-нинг турли регионларидаги вазиятнинг кескинлашишига олиб келувчи сабабларни бартараф этишга эришишга, юксак ахлоқийликни, соф-дилчилик, адолатли, инсо-на муҳаббатини тарғиб этиш-га даъват қилишдан иборат-дир.

(Давоми иккинчи бетда).

(ЎзАҒ).

БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИГА ЎТИШ ЙЎЛЛАРИДА М. С. ГОРБАЧЕВнинг СССР Олий Совети сессиясида сўзлаган нутқи

(Давом. Боши биринчи бетде).

корхоналарига, ширкатларга, яхна ёки хусусий мулкчиликка эътибор билан кириш шарт эмас. Биз шундай сис­те­ма­ни ўтказиш­ми­за ва шундай қону­н­га эга бўлишимиз ло­зим­ки, уларнинг амалга оширилиши мулкчиликнинг шакллари ҳам, ҳўжалик юртишнинг усуллари ҳам танлашда бизнинг соци­а­листик ғояга, эркинликка, демократияга, ижтимоий адолатга содиқлигимиздан келиб чиқиб, эркин ҳал қи­лишга имкон берсин.

Шу муносабат билан биз амалга ошираётган ва бу­дан бундан ҳам амалга оши­ри­ла­ёт­ган бўлаётган ўзгариш­лар­нинг социалистик ғоя билан, социалистик йўл билан муносабати ҳусусида тўхталмоқчиман. Кейин, мўлжаллаб кўрайлик: тур­му­шимизнинг ҳозирги дара­жаси социализмнинг олий ма­са­да­ларига мис қилинган. Ҳодимнинг ишлаб чиқариш воситаларидан беғоналаштирилганлиги, ҳўжаликни бошқаришда иштирок этиш­дан четлаштириб қўйилган­ли­ги, булар нима — соци­а­лизмнинг белгилари? Иж­тимоий ҳўмоланиш дара­жаси, меҳнатдаги куч-ғайрат­лар­нинг сабаби, инсоннинг ўз меҳнати натижаларидан манфаатдорлиги даражаси? Шуларнинг ҳаммаси соци­а­лизмга мис қилинган? Иш­ни айнаи мана шундан бош­ламоқ керак.

Энди иккинчиси, Бозор иқтисодий муносабатлари халқчил қилиш, соци­а­лизм эса демократиясиз бўлмайди. Мулкчилик муно­са­ба­тлари ислоҳ қилиб биз чинакам коллективизм учун реал ва соғлом замин яратамиз. Ҳамма нарса­ни давлат мулкига айлантириш эмас, балки ишлаб чиқарув­чи­ларнинг эркин уюшма­ла­рини, акционерлик жамият­лар­ини, ишлаб чиқариш ва матулбот кооперативларини, ижарачилар ва соҳибдор­лар­нинг бирлашмаларини ту­зиш ва ихтиёрийлик ва иқ­тисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқлиги қондалари асо­сида ишлаб чиқаришни чина­ка­мига умумлаштиришнинг бош йўли ана шундан иборат. Иқтисодиётимизни чи­на­ка­мига ижтимоийлашти­ри­шнинг илдизлари айнаи мана шунда.

Учинчиси, Фақат муво­за­на­ти бозорига социализмнинг меҳнатга қараб тақ­симлаш деган асосий қон­да­сини амалга оширишни таъ­мин­лай олади. Пешихта­лар бўлишида ишлаб чиқариш пу­лининг қадри бўлмайди. Одамлар ўзлари учун зарур молларни топа олма­ди­лар, даромадларини сарф­лай олмадилар, бунинг оя­ба­тида юксак унум билан са­марали меҳнат қилишга қизиқиш йўқолиб, тақ­вир­ликдан, нормал бозор муно­са­ба­тлари йўқлигидан фойда­ланувчи техниклар ижтимоий гуруҳлар пайдо бўлади.

Нихоят, тўртинчиси — ижтимоий жиҳатдан ҳўмия қилиш. Бозор муносаба­т­ларига ўтиш бу тушунчага сифат жиҳатидан бойишти­риш ва унга чинакам соци­а­листик мазмун бағишлашга им­кон беради. Шу вақтгача ижтимоий ҳўмия қон­да­сининг юзаси, айтишим мум­кин­ки, истемолчилик нуқта­на­заридан талқинга дуч келинмоқда. Бундай талқин ҳўзирги пайтда муно­за­раларда иқтисодиётни унча яхши билмайдиган киши­лар­дагина эмас, анча нуфузли, катта билимларга эга бўлган кишиларда ҳам пай­до бўлмоқда. Ижтимоий ҳў­мия қўлинича бараварлашти­рилган моддий кафолатлар: энг кам миқдордаги иш ҳа­қи, меҳнатга қўбилиятсизли­ги учун нафақа, пенсия, уй­жойнинг квадрат метрлари, бепул тиббий ёрдам ва шу қа­билардан иборат қилиб қўй­илмоқда. Бу кафолатлар ҳўм қарзур, албатта, биноба­рин, барча фуқароларга, уларнинг ижтимоий фаво­ворлигини ўстиришга меҳнат билан қўшган ҳўссасидан қатъи назар ана шундай ка­фо­латлар берилиши керак. Бу Конституцияга мувофиқ ҳўз бир фуқаронини сўз­си равишда таъминлашимиз ло­зим бўлган нарсалар.

Лекин жамият ҳар бир кишининг эркин меҳнат қи­лиш, юқори натижа билан ишлаб кўп ҳал олиш, та­ша­булс кўрсатиш ҳўқуқини кафолатли таъминлашга ло­зим. Таркиб топаётган иқ­тисодий муносабатлар сис­те­масининг ўзи самарали меҳ­

натни ҳар томонлама рағбат­лаштириши керак. Бозор бизга ана шунинг учун ке­рак. Биз юқори унум билан ишлайдиган ҳодимларнинг, илгор корхоналарнинг, ихти­рочиларнинг, ташаббускор ҳўжалик ҳодимларининг ҳў­қуқларини ҳўмия қилиб, но­ти­ронлар ва етимлар, қария­лар ва кўп болали оналар учун, барча камбағаллар учун энг кам даражадаги иж­тимоий кафолатлар миқдо­рини мўнтазам равишда ошириб бора оламиз. Мас­а­ланнинг ҳаётини алоқаси, ди­а­лектикаси ана шундан иборат.

Менимча, биз қўзлаётган, инсоннинг, меҳнат жамоа­ла­рининг сийсий, иқтисодий эркинлиги биринчи ўринга қўйилганда, демократия, қонунийлик, ташаббускорлик ва масъулият тантана қи­ла­диган, давлат сийсати меҳ­наткашларнинг тўб манфаат­ларини амалга оширишда, инсонини маънавий жиҳатдан камол топтиришга, ижтимоий адолатни таъминлашга қара­тилганда жамият — соци­а­листик ғоялар чинакам му­жас­самлашган жамият ана шундай бўлади.

Бозор иқтисодиётига ўтиш тўғрисидаги мунозараларда ҳўсуий мулк тўғрисидаги масала айниқса ўткир му­ҳо­кама қилинаётганлиги му­но­са­ба­ти билан биз бу мас­алага равишлик кирити­шимиз, уни воқелигимиз билан боғлиқ ҳолда ҳолисона кўриб қилишимиз керак. Шундай қилишимиз керак, чуқури, бу эрда Олий Со­вет­да академик Шаталин гу­руҳи ишлаб чиққан дастур ло­йи­ҳаси капитализмга олиб бо­ра­диган лойиҳа деб аталди. Ҳўқуқни, бу дастурдаги, унинг биринчи жилди 63-са­ҳифасидаги яқин 7-12 жилда санаётини давлат тасарруфидан олиш жараёниларнинг эҳтимол тутилган динамика­сига назар ташланса, бундай айбдор мутлақо асосиз экан­ли­ги равшан бўлади, лекин бу эрда, Олий Советда ҳам бутун халқнинг кўз олдига ана шундай гаплар айтил­моқда. Аввало гап аралаш иқтисодиёт тўғрисида бор­моқда. Мен бу ҳақда гапир­иб, ўтдим. Бунинг устига, шундай аралаш иқтисодиёт тўғрисида гап бормоқдаки, унда ҳўсуий мулк баъзи соҳалардагина мўҳим роль ўйнайди, аммо умуман жа­м­иятга унинг роли жуда че­ка­ланган бўлади.

Сўнги вақтда ерга ҳўсуий мулкчилик масаласида қиз­ган баҳслар давом этмоқда. Бу энг мўҳим масалалардан биридир. Менимча, бу мас­аладан халқ ҳал қилиши, рефе­рендум орқали ҳал қилиши ло­зим. Бу жуда мўҳим му­ам­моки, ўртоқлар, уни каби­нетларда, аудиторияларда ёки мажлис залларида ўти­риб, ҳаётга бундан биз иш олиб бораётган масъулиятли мажлисда ҳам ҳал қилиб бўл­майди. Ерга ҳўсуий мулк бўладими ёки бўлмайди — бу масалани ҳал қилиш халқнинг қонуний ҳўқуқидир. Бунинг фақат референдум ор­қали ҳал қилиш мумкин. Ме­нинг нуқтаи назарим ана шундай, мен бунинг гапириб ўтдим, ҳўзир биз бозор иқ­тисодиётга ўтиш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қи­ла­ётганимизда яна бир бор та­кор­ролмамоқчиман. Менимча, бошқача йўл тутиб бўлмайди. Олий Совет ўйлаб кўри­ши ва бу соҳада ўз позиция­сини эггаллаш лозим, меним­ча.

Яна бир масала. Бозор иқ­тисодиётига, иқтисодий тур­му­шининг янги шаклларига ўтиш йўлларида амалга оши­ришимиз лозим бўлган иш­лар ғоят кенг миқёсда, му­ра­каб бўлиб, бу соҳада осон ечимлар бўлмаслигини тўғ­ридан-тўғри очиб айтиш ке­рак. Шу сабабли бозор билан чўчтимаслик, қўрқувни авж олдиришнинг зарур, ле­кин уни жўнлаштириб ҳам бўлмайди. Биз ўзимизни ҳар томонга ташламай иш қи­ло­лаймиз. Бировларга булар­нинг ҳаммаси осон ва бир­дан амалга ошадигандек ту­юлади. Йўқ, ундай эмас, бу Ватанимиз тарихида энг ме­хнатдан кечирадиган оғир те­ран тўнтарини бўлади.

Кўп нарсани ўйлаб кўриш­га, ҳал этишга ва бозорга ўтишни бошлаш учун ҳам­ма ишни қилишга тўғри кела­ди. Мамлакатимиздаги кўп­чилик одамлар бу вази­фа­нинг муҳимлигини тушуна­ди­лар, деб ўйлайман. Шун­га эмас, биз бу вази­фа­ни амалга оширишни ортинча пайсалга соломлаймиз.

Энди мен - академик Аган­бе­ган раҳбарлигида олимлар, мутахассислар жамоаси томо-

нидан яқунловчи босқичда тайёрланган лойиҳага ўз му­но­са­батини айтиб ўтмоқчи­ман. Юқорида айтганимдек бу гуруҳга позицияларни бир-бирига боғлаш, яқинлашти­риш ва битта дастурни иш­лаб чиқишга уриниш топ­ширилган эди.

Нима дейиш мумкин? Бу вази­фани узиш-кесил урда­лаш муваффақ бўлимади, деб ҳўсблайман. Мен сиз­ларга йўллаган ҳўжат бир-галликдаги куч-ғайратларнинг натижаси бўлса ҳам, шунга қарамай, ўзингиз кўриб тур­ганингиздек, унинг охириги вариантига Аганбеган билан Шаталин имзо чекканлар. Академик Абалкин эса бир қанча танқидий мулоҳазалар иш­ни айтиш ва уларни ушбу маърузага илова тари­да юборишни лозим деб топди.

Лойиҳага менинг муноса­ба­тим қандай? Лойиҳани му­ам­мал ва беҳато деб тан олишга ҳали вақт эрта, деб ўйлайман. Унда баҳсларга сабаб бўлувчи тақлифлар бор. Шунга қарамай, дастур­нинг бу лойиҳаси СССР Олий Советида ва жумҳури­ятларнинг Олий Советларида муҳокама қилиш учун асос бўла олади. Ана шундай ҳў­жа асосини мен уни қў­лаб-қувватлаш ва муҳокама қилиш учун сизларга юбо­риш мумкин деб ҳўсблай­дим.

Дастурнинг мазмунини ба­ён қилимаганим ҳолда — бу маърузачиларнинг вази­фаси, тақлиф этилаётган ёндашув­нинг умумий фалсафасига ва дастур ана шу вариантнинг фарқли томонларигагина тўх­талиб ўтмоқчиман, чуқури иш­ни жуда мўҳим деб ҳўсб­лайман.

Олий Советга тасвия эти­лаётган вариантдаги асосий на­рса барқарорлаштириш дари орқали бозорга ўтиш­дир. Яъни пул — молияни соғломлаштириш ва соҳиб­лик кетаётган алоқаларни тик­лаш доир қаттиқ чоралар қўриладиган давр орқали бозор муносабатларига ўтиш­дир. Умуман дастурни тузув­чи­лар воқеликка асосланган­лар, деб ўйлайман. Сўнги ойларида истеъмол бозорининг барбод бўлиши, бюджет на­момади ва давлат қарзининг ўсиши яқунда кўриноб қолди, пул муомаласи бўзилмоқда. Чайовчилик ва пинхоний иқ­тисодиёт авж олмоқда.

Шу билан бир вақтда шартнома интизомни бўша­шиб, ҳўжалик алоқалари узи­лмоқда, бир қанча ҳаётий муҳим ишлаб чиқаришлар, дори-дармонлар ишлаб чиқа­риш бутунлай тўхтаб қолмоқ­да. Барқарорлаштириш чо­ралари дастурини амалга оши­риш чоғида воқеалар ривож­ланишининг турли вариан­тларини, ҳаётга энг нуқоли вариантларини ҳам кўра би­лиш, бунга жавобан тез ҳа­ра­кат қилиш режаларини ту­зиб қўйиш керак. Ҳўллас яқин кунлардан бошлаб қат­тиқ чоралар қўришимизга тўғри келади. Айتماкчи, ай­рим масалалар юзасидан дастур маъқуллашнинг кўтмас­лик керакдир, чуқури иқтисо­дий вази­фанинг ўзи ана шун­дай чоралар кўриш зарури­гини тақозо этмоқда. Бундай чоралар биз учун ҳаётини зарурат эканлигини тушуниб етиш керак ва биз бу соҳада жамиятнинг қўлаб-қувват­лашга умид қилишга ҳақ­ли­миз. Агар бу вази­фани ур­да­лаш оласак, бозор муноса­ба­тига анча енгилоқ қириб боришни таъминлай оламиз, аксинча, барқарор етвчи чо­ралар амалга оширилмаса, бозор тўғрисида ҳеч қандай гап бўлиши мумкин эмас ва биз шундай оғир вази­фатга тартибсизлик ҳолатига тушиб қолмаемиз, ундан чиқиш узоқ, қийин ва оғир бўлади.

Яна, лойиҳада иттифоддош жумҳуриятларнинг тақлиф­лари бирлаштирилганлигини, бўлажак умумиттифод бозо­рини улар қандай тасаввур этаётганликлари акс эттирил­ганлигини унинг мўҳим ҳўсу­сийи деб ҳўсблайман. Бу жуда мўҳим, чуқури биз дастурни кўп миллатли дав­лат шартинида, бунинг ус­тига, уни теран ўзгариштириб босқичида амалга ошири­шимиз лозим бўлади.

Асосий режага қайтиб ва иккинчи энг мўҳим ҳўсуийи ҳа­қида ўз мулоҳазаларини айт­ти, шунинг таъкидламоқчи­ман, асосий мақсад барқарор­лаштирувчи чоралар сис­те­маси орқали сўмини тўловнинг салмоқли, ишончли воситаси­га айлантиришдан иборат. Бу эса сўмдан қочишга чек қўй­иш, пулни жамғираниш, уни акцияларга, қимматбаҳо қорозларга, банк ҳўсб ва­ра­каларига жойлаштириши

фойдали қилиш имконини бе­ради.

Янги пул чиқаришни жи­ловлашга, умумий пул миқ­дорини барқарор қилишга, аҳолининг пулли эҳтиёж­ларини қисман ўзгаришти­ришга муваффақ бўлсак, ана ўша­нда давлатнинг нархни назо­рат қилишини аста-секин на­ма­йиштириш мумкин бўлади. Худди шундай аста-секин, кундалик зарур товарлар турлари бўйича эмас, балки пул муомаласини барқарор­лаштириш юзасидан қаттиқ чоралар амалга оширилган­дан кейин назоратни бўша­штириш мумкин бўлади. Ана шу жиҳатига алоҳида эъти­борни жалб қилимоқчиман, чуқури муҳокама чоғида ким­ди паршонотхотирлик билан иш ўқимаганимизда амалга оширилган тақлифлар босқич­ларни изчиллиги қатъий белгилаб қўйилганли­гини унутиб қўйди.

Бу ўринда бутун гап ана шу тақлифлар қандай изчил­ликда амалга оширилганида­ри: уларнинг жойи алмаш­тирилса ёки пул муомаласи­нинг соғломлаштиришдан етарлича самара олинмай тур­иб, нархлар жиловчи бў­ла­штириб юборилса — пул­нинг ўта қадрсизлигини му­қар­рар тус олади ва унинг миқёсдорини олдиндан айтиб бериш қийин бўлади. Шунинг учун ҳам ана шу жараёни қандам-бақадан, кўнма-кўн қаттиқ назорат қилиб бориш тақлиф этилмоқда. Бунда ҳаёлини бир жойга тўплаш, кутилмаган ҳар қандай вази­фатга тезда жавоб қайтариш талаб қилинади.

Мен юқорида айтган ик­кинчи ҳўсуийига, яъни бу дастурда жумҳуриятларнинг вакиллари айтган тақлифлар­нинг кўплари ҳўсбати оли­ганига қайтаман. Жумҳурият вакиллари ҳўлашга иш олиб боришда, ғояларни тайёр­лашда қатнашгани ва шунинг айтишим кераки, бу жараё­нининг ўзи умумиттифод шартномасини тайёрлаш учун жуда яхши хизмат қилди.

Дастлабки босқичда мар­каздан қочиб тамойиллари, очилини айтиш керак, яқин­лаш қайфиятлари ва ҳа­то акрамачилик анча яқунда намоён бўлди, лекин бозор иқтисодиётга ўтиш дастури лойиҳасини тайёрлаш ол­га сийлиб, чўқурилдиборган сари фақат бозор эмас, му­ста­қил давлатлар Итти­фо­ки­мизнинг ўзи қандай бўлиши ҳўсуида ахиллик кўпроқ пайдо бўла бори. Ҳар ҳолда бўлажак Иттифод шарт­номасининг иқтисодий жиҳат­ларини тайёрлаш барча халқ­ларнинг манфаатларини қў­лаб, айнаи бир вақтининг ўзи­да мустақил давлатларнинг ихтиёрийлиги, тенгчили ва ҳамкорлиги қондаларига асосланган кўп миллатли давлат сифатида Итти­фо­ки­нинг сақлаб қолишининг ғоят муҳимлигини тушуниб, ўза­ро муносабатларининг ҳам­кор­лигининг янги даражасига чи­қиш олиш заруригини кўр­сатди.

Шундай қилиб, тўб маса­ла­ни тушуниб етишда биз анча олга сийлидик, кўп миллатли давлатимизнинг тақ­дир тўғрисидаги масала бу­тун жамиятимиз учун ана шундай тўб масалалар.

Яна, дастур лойиҳасида ҳўкимият ва бошқарув сис­те­масини бозор иқтисодиётга амал қилиш шартини таъ­мин­лаш янада такомиллашти­ришга ёндашувлар тўғриси­да тақлифлар айтилган. Бу ҳам СССР Олий Советининг эътибор беришига лойиқдир, чуқури бу масалаларда ҳў­зир турли нуқтаи назарлар айтилмоқда. Ҳар ҳолда бар­ча даражаларда, биринчи навбатда олий бўғинда ҳў­кимият ва бошқарувнинг бу­тун системасини тўбдан қай­та қуриш билан дарҳол шу­ғулланишни, ҳаётга уни бу­тунлай ағдар-тўнтар қилиш­ни тақлиф қилаётганлар ҳам оз эмас.

Сўнги кунларда «Йўқо­лиш ҳўкумати», «Олий Со­вет тариқати юборилиши», «Халқ депутатлари сьезди тариқати юборилиши», «Йўқолиш Пре­зидент» ва шу каби гаплар эшитилмоқда. Шу мавзуда ҳўзуринидаги гапиримизга тўғри келган эди, лекин ҳў­зир ҳам айтишим мўҳим ҳў­сблайман: бу гапларни биз турли минобарлардан ва ай­ниқса майдонлардан эшита­ётган бўлсак ҳам, масалани бундай қўйиш мутлақо мақ­бул эмас. Агар биз бу тақ­лифларга қўйилсак, у бизни оғир сийсий жангларга йў­лиқтирган, жамиятнинг бир­бирига қарама-қарши тури­шини кучайтириб юборган

бўларди. Бозор иқтисодиёт­ига ўтиш дастурини амалга ошириш, яъни умумиттифод шартномасини ишлаб чиқиш ва уни амалга ошириш мақ­са­дида бизга жиспик ҳар қачонгидан зарур бўлган бир пайтда ана шундай аҳволга олиб келар эди. Ҳўзир ҳал қилиш лозим бўлган маса­ла­лар ана шунлардан иборат. Зарур бўлган жойларда ҳў­кимият ва бошқарувни таш­кил этиш системасига, унинг фаволиятига ўзгаришлар, ту­затишлар киритмай иложимиз йўқлигини яна тас­ро­ларлаш керак. Бу қандайдир ўзи таъин ўтказувчи тусга эга бўлмайди, балки кўп миллатли давлат бозор иқ­тисодиётининг аҳтиёжлари билан узвий боғлиқ бўлади.

Жамиятдаги вази­фанинг бутун мураккаблигини ҳам­ма­миз ҳўсбати олишимиз ло­зим, деб ўйлайман. Жамият шундайки, унинг замирида жуда катта имкониятлар ҳам ва катта хавф-хатар ҳам бор. Шу сабабли ҳўзир салбий жараёниларнинг янада ривожланишига йўл қўймай ва вази­фани яхшилик сари бу­риш юбориш учун ҳамма им­ониятлардан фойдалана­диган тарзда ҳаракат қилиш зарур. Умуман бизга фаво сийсат, фаво иш зарур. Агар ҳўзирги босқич тўғрисида гапирилганда бўлса, бундай сийсат жамиятга бутун ва­зи­фани барқарор қилишга доир кечитириб бўлмайди­ган чора-тақдирларни амал­га оширишга қаратилиши ке­рак. Мен бу ўринда иқтисо­дийни барқарор қилиши ҳам, ҳам сийсий, ҳам ҳў­қуқий барқарорлигини қўзда тутияман. Биз жамиятимиз­ни тўбдан янгиллашга олиб борадиган таг-туғли ўза­ришлар босқичига яқин ке­либ қолдик. Жамиятнинг бар­ча табақалари, ҳамма сийсий оқимлар ўз фаволиятини ана шунга бўйсундирилари ло­зим. Одамларни иш таш­лаш, масъулиятсизлик билан намоийш қилиш каби ўткир шакллардан фойдаланган даъват етвчиликка қарши қатъий курашимиз керак. Катта ва теран ўзгаришлар бўсағасида турган, бу ўза­ришлардан мамлакатдаги ва­зи­фанинг яхшиланганини қу­таётган пайтимизда сийсий жангга қўйилиш ва бир-биримизга қандай ўқ отаётган­лигимиз билан ҳўсбашламай турли катта-кичик қуроллардан бир-биримизга ўқ узи­ши берилиб кетишга йўл қўй­иб бўлмайди. Ишончмиз ко­миш: ҳўзирги пайтда барча кучлар, барча сийсий оқим­лар асосий на­рса — халқ манфаатларига бўйсунуш­лари, халқ ниҳоят реал сама­ра оладиган вази­фаларини ҳал қилиш билан шуғул­ла­нишлари лозим. Ўйлайман, қилган ишлар билан ана шу вази­фаларни амалга оши­ришга тўқинлик қилувчи ёки халаят қилувчи одам­лар эса ҳам халқ олдига, ҳам тарих олдига оғир масъу­лиятни ўз зиммаларига ола­дилар.

Шундан кейин сўзга чиқ­қан академик А. Аган­бе­ган муҳокама қилинаётган масалаларни таҳлил қилиб берди. Ёслатиб ўтамиз, тақ­лиф этилган концепциялар­ни бир-бирига қисқалаш ва умумлаштириш ишига бош­қилиб қилиш академик А. Аганбе­ганга топирилган эди. У дастурнинг сессияга тақдим этилган ягона вариан­ти қандай тайёрлангани ҳа­қида батафсил гапириб, ҳў­ку­мат ҳамкорлиги қилишга ин­ти­ланигини ижобий ба­ҳо­лади. Шу билан бир пайтда нотиқ ҳўкумат лойиҳаси билан академик Шаталин бошчилик қилган гуруҳ ло­йиҳасини бир-бирига муво­фиқлаштириш мутлақо мум­кин эмаслигини айтиб, ик­кинчи лойиҳани афзал деб билди. Бироқ нотиқнинг гап­ларига қараганда, ҳар ика­ла томон ўзаро келишилган тўхталларга ва бир қан­ча позицияларга аниқлик киритилишига эришилганли­гини истисно этиб бўлмайди.

Академик тўхталиб ўтган баъзи асосий масалаларни айтиб ўтамиз. Бу, аввало, жумҳуриятлар ўзаро иқтисо­дий муносабатларининг янги мазмун заруригини қайд этишдир. Бу муносабатлар сўнги вақтда мамлакатда Иттифод субъектларининг му­стақиллигини тиклашга қар­атилган тўб ижобий ўза­ришлар ўз берганлигини эъ­ти­роф этиш ва бунинг иноба­тига олиш асосига қурилиши керак. Булар янги воқелик бўлиб, бозор иқтисодиётига ўтишининг қийин жараёни­ни ана шу воқелик ҳал қилувчи даражада бел­гилаб бериши керак, деб

Б. ЕРМАКОВА,
Л. ГРИШЕНКО,
А. ДЗЮВЛО,
В. ПИШЛИН.
(ТАСС мухбирлари).

таъкидлади олим. Шу та­риқа Иттифод ҳамда жумҳу­риятларнинг ўзаро иқтисодий муносабатларининг асосий масалалари юзасидан СССР Президенти позицияларининг ўқашлиги равшан. СССР Президенти Шаталин ҳам­да 14 жумҳурият раҳбарлари лойиҳасини қўлаб-қув­ватлади, жумҳуриятларнинг вакиллари ҳам бу кон­цеп­цияни ижобий баҳоладилар.

Ҳўкумат ҳам давлатдаги янги воқеликларни ҳўсбати олиш заруригини тан олаёт­ганини айтиб ўтиш керак. Лекин А. Аганбе­ганнинг фикрича, айнаи Шаталин ло­йиҳасида, олим ибораси билан айтилган, иқтисодий ва сийсий вази­фани барқарор этишга қаратилган умумий объектив қиққишнинг умумий дастур тилига айлантириш учун асос бор.

Истиқ келиштириш дасту­рида Иттифод йўл, балки жумҳуриятларнинг бор де­ган гапларни рад этиб, бунинг ҳўжжати­нинг иқтисодиётда Иттифокнинг ролини сақлаб қоллидан далолат берувчи аниқ-равшан қондаларни кел­тириш исботлаб берди. У мамлакатда жумҳуриятлар ўзаро иқтисодий комитетини ташкил этиш ҳамда унинг зиммасига бозор муносаба­ти­га ўтишни барқарорлаштириш чораларини амалга ошириш вази­фасини юқлаш мақсадга мувофиқлиги тўғрисидаги тақ­лифларни ижобий баҳолади. Бундай комитетнинг тузили­ши Иттифод ҳўкуматининг мавжуд бўлишини истисно этмайди, ҳўкумат учун қў­гина бошқа ишлар ҳам топи­лади.

Академик келиштирилган дастурдаги молия-кредит-пул муносабатларини соғ­ломлаштиришнинг, истеъмол бозорини ишга солишни, ўза­ро махсуслот етказиб бе­ришни, транспортнинг аниқ ишлашнинг таъминлаш, нефть қазиб чиқариш камайиб ке­ти­шига йўл қўймайлик ва бошқа чораларни ўз ичига олган иқтисодиётни барқарор қилишга доир тақлифларни муфассал тавсифлаб берди. Бу батафсил нутқда мул­кин давлат тасарруфидан олиш ва уни одамларга бериш, ташқи иқтисодий алоқаларни кучайтириш жараёниларини нўқнаи назарга катта эъти­бор берилди.

Вази­фани барқарорлашти­ри­шнинг баён қилинган дасту­рини амалга ошмай қилиши хавф ҳам бор. Дастурни ишлаб чиққан кишилар бунинг тан оладилар. Бунда гап иқтисодий ҳўсб-китобларда ва тафсилотларда эмас, ҳам­ма на­рса тақлиф этилаётган тақдирларнинг му­стақам­ли­гига аҳоли билдирадиган ишончга боғлиқ. Шу билан бир вақтда, деди нотиқ, хавф-хатарини мумкин қадар камайтириш учун бундай хавфнинг олдин олиншини ўзига ҳос икки-уч қаватли системас қўзда тутилган: дастур шундай, тузилганки, олдин амалга оширилиши ло­зим бўлган тақдирлар амал қила бошлаганига ишонч ҳо­сил қилинмай туриб, ҳал қи­лувчи қадам қўйилмайди.

Академик ҳўкумат билан асосий келишмовчиликларга тўхталиб, бозор нархларига ўтиш масаласини алоҳида ажратиб кўрсатди, нархларни қайта қўриб чиқишга марказлаштирилган тартиб­да маъмурий ёндашувни та­ниқий баҳолади. Нархларни бу тарзда қайта қўриб чи­қиш томон тўғла чораларига қарамай, бозорнинг обу­ри­ши тушириб юборди. Но­тиқнинг нўқнаи назаридан қараганда, ислохотини амалга ошириш давомида «нархлар» ни аста-секин ўзгариштириш» ғояси шу жиҳатдан афзал­роқдир.

Академик А. Аганбе­ганнинг деярли бир соат давом этган нутқида баён қилинган тезисларни бошқа нотиқлар ривожлантирдилар. Таъйин­ки, академиклар С. Шаталин ва Л. Абалкина ҳам сўз бе­рилди. СССР Олий Со­вети иқтисодий ислохот маса­ла­лари комитетининг раиси В. Вольгин муҳокама қилина­ётган тақлифларни «депутат­лар ҳаёли»га дебсоза қилди.

Халқ ҳўжалигини ривож­лантириш ва бошқарила­диган бозор иқтисодиётига ўтишининг кечитириб бўл­май­диган чора-тақдирлар ҳў­суидаги мунозаралар Олий Советда комитетлар ва комиссияларнинг икки кун­лик мажлисини ҳам ҳўсбати олганда, бутун ҳафтага қў­зилади, деб таҳмин қилин­моқда.

Б. ЕРМАКОВА,
Л. ГРИШЕНКО,
А. ДЗЮВЛО,
В. ПИШЛИН.
(ТАСС мухбирлари).

Дунё ОВОЗИ ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

● БЕРЛИН. Иккала Герман давлатининг келгусидаги бир­лашувини ГФР канцлери Гель­мут Кох иккисониянинг ҳўз­ри тарихидаги мислсиз воқеа деб атади. Ҳали ҳеч қачон урушларсиз ва қон тўқмасдан, қўшнларнинг маъқуллаши билан мамлакат бирлигига эри­шилмаган эди, деди канцлер Дрездендаги митингга сўзла­ган нутқида. Шу муносабат билан у ГДР фуқароларига, ГФРнинг иттифокчиларига ва СССР Президенти М. С. Горбачева миннатдорчилик билдириб, М. С. Горбачев «Со­в­уруш» тугатилиши керакли­гини совет раҳбарлари ораси­да биринчи бўлиб тушунди, деди.

● ПРАГА. Ҳўкумат тақлиф этган иқтисодий ислохотини тах­рир қилишни ЧСФР федерал мажлисининг депутатлари та­лаб қилган эдилар. Шу талаб­га биноан текшириш ўтказган парламент экспертлари исло­хот концепциясига шўбха бил­дирилди. Чехословакия пар­ла­ментини иқтисодиётни тўбдан ислоҳ қилиш лойиҳасини му­ҳо­кама қилишга киришмоқда, бу ўзгаришлардан кузатилган асосий мақсад буйруқбозлик-</

МУШТАРИЙ ТАНҚИДИ

Уй-жой қуриш ва тақсимлаш — бугунги куннинг энг долзарб масаласидир. Бу муаммоларни туғри ва одил ҳал этиш биринчи гадаги вазифадир. Афсуски, баъзан адолат илдирига болта урилмоқда.

Бўз район ижроқўми раисининг қурилиш ишлари бўйича ўринбосари ўртоқ К. Шерматовнинг ҳузурда бўлиб, унга райондаги айрим бошлиқларнинг уй-жой қуриш ва тақсимлаш борасидаги «хотамтой»ликларини билдирди ва уларга нисбатан қандай маъмурий чоралар қўрилишга сўради. У қўйидагига жавоб берди:

— Район кооператив ва якка тартибда уй-жой қуриш идорасининг бошлиғи

либ кўрсатганимдан озгина азобланиман...

— Кейинги икки йилда 137 та уй қурилганини билдириб нега 292 та уй қуриш, деб давлатни алдингиз?

— Кечирасизлар, ўрганиб қолмоқ. Қўшиб ёзиш ҳисобига 4300 сўм мукофот пули олганимиз ҳам туғри, — дейди М. Мамажонов пинагини бузмай.

М. Мамажонов қилмишига яраша жазо олиш ўрнига кимнингдир ҳомийлигида енгил машинали бўлиб олди. Янқа тартибда уй-жой қуриш ташкилоти ихтиёрига берилган «Нива» енгил автомашинаси М. Мамажоновники бўлди-қолди.

У лавозимидан озод эти-

келди. Уй-жой масаласини ҳал қилиш фақат унинг иши бўлиб қолди. Хоҳлаган одамга ҳоҳласа уй беради, хоҳлаганга йўл. Бўшаган уйлар ҳақида Сагадиев ижроқўмга маълумот бермасди.

Бўз район одамлар Сагадиевнинг ҳомийлигида давлат уйларини кимларгадир қалбаки ҳужжатлар қилиб пуллаб ҳам қолди. Содда одамлар билиб-билмасдан давлат уйларини сотиб олишар, лекин унинг шу уйга ағалиқ қилиши туғрисида на ордери ва на бошқа ҳужжати бўларди. Масалан, К. Маркс кўчасидаги 139-уйнинг 7-квартирасида олдин И. Сагадиевнинг ўғли Илҳом Сагадиев яшарди. Бу уй ижроқўмининг руҳсатисиз навбатда 97-ўйида турган Махмудов Хамидовга бериб юборилди. 129-уйнинг 16-квартирасида эса уй олишга ариза бўлмаган Б. Илясов яшаб келмоқда. 131-уйнинг 4-квартирасида Абдуманов Қодиров деган шахсга Сагадиев томонидан инъом қилинган, 1989 йилнинг 25 декабидан буён ордериш яшаб келмоқда.

Неча юзлаб одамлар уй-жойга ариза бериб навбат кутиб турган бир пайтда И. Сагадиевнинг ордериш ва сохта шартномалар билан давлат уйларини айрим шахсларга бериб юбориши фактларига ижроқўм ва унинг раҳбарияти томонидан бўлиб туриши мумкинми?

Шунинг айтиш керакики, 1990 йил 20 мартдаги ижроқўмининг «19-Р» рақамли фармойиши бўйича махсус комиссия тўғрисида К. Шерматов бошчилигида коммунал уй-жойлар тегишлирган. Ордериш, навбатсиз сохта шартномалар тузиш йўли билан айрим шахслар уйли бўлиб олганлиги фактларига ҳуқуқсизда акт ҳам тузилган. Аммо акт ҳозорда қолмоқда. И. Сагадиев эса айрим раҳбарларнинг ҳомийлигида сувдан қуруқ чиқиб олган.

Ҳозир район уй-жой ва коммунал хўжалиги бошқармаси бошлиғи янги. Биз бошқарма бошлиғи И. Муқимовнинг қабулида бўлиб, коммунал уй-жойларни фақат навбатда турган одамларга бериш зарурлигини айтган эдик, у шундай дейди:

— Туғри, адолат принципи бизнинг бошқармада бўлиши керак. Айрим одамлар эса коммунал уйларни ағаллаб олганлар. Уларнинг қўлида ордери ҳам йўқ...

Шундай ҳақли савол туғилди: Бўз районда уй-жой қуриш ва тақсимлашда қатта камчиликлари йўл қўйган М. Мамажонов, И. Сагадиев каби собиқ раҳбарларнинг хатти-ҳаракатларига қим ҳолис баҳо беради? Уларнинг ҳомийлари кимлар?

Найжон МҲМИНОВ, Бўз район партия комитети аъзоси, 18-ўрта мактаб директори.

ХУШХАБАРЛАР

● Мухтор жумҳурият ҳукумати раҳбари билан «Каракалпақгражданпроект» лойиҳа институтини ташкил қилишга, у «Ўзбекистонгражданпроект» филиали негизда барпо этилмоқда. Бу институтини ташкил қилиш Қорақалпоғистон АССРда қурилиш, меъморчилик ва шаҳарсозлик соҳасида ягона техник сисбатини муваффақият билан олиб боришга ёрдам беради. Келаси йил учун лойиҳа-тадқиқот ишларининг асосий план кўрсаткичлари тасдиқланди. Дастлабки пайтларда Нукус шаҳар ижроия комитетининг биноларини ижарага олиб туришга қарор қилинди, келаси йили эса ўзлари учун бино, шунингдек, ҳодимлар ва тақлиф қилинган мутахассислар учун уй қуриш мўлжалланган.

● «Вакцина» илмий-ишлаб чиқариш биросида ишлаб чиқарилган ва жорий этилган махсус препаратлар аллергиянинг кўзгаллигида нималар сабаб бўлишини аниқлашда ёрдам беради. Масалан, бу моддаларнинг пахтадан тайёрланганлари пахта толаси ёки унинг гуллари таъсирига ҳаддан зиёд сезгир кишиларни аниқлаш имконини беради. Демак, шифокорлар бундай одамларга пахтазорларда ишлашни тавсия этишмайди. Биросида одамлар организмнинг ипак курти пилласига тамакига, дуккаки ва бошқа экинларга реакциясини аниқлаш учун мўлжалланган препаратлар тайёрланди.

● Гулистон санитария-эпидемиология станциясининг ходимлари билан шифокорлар сарик касалига қарши тадбир уюштирилди. Улар биргаликда куч-қайрат сарфлаб ўз ёшга бўлган болаларни оммавий равишда текширувдан ўтказиб, эмлашди. Бу ишнинг кўзини бошлашда қилиниши бежиз эмас. — Одатда айни шу пайтда вирусли гепатит касали айниқса кенг тарқалади.

● «Эмплаббардошлик» жумҳурият илмий-техникалий дастури лойиҳаси устидида иш туғилди. Уни тайёрлашда қурулчилар, меъморлар, эмплаббардошлик иштирок этиди. Дастурда эмплаббардошликнинг ўзига хос таъсирини ўзидан синаб кўрган ишчи-хоталарни паспортлаштириш кўзда тутилган, ер ости ишчи-хоталари ва бинолар пойдеворлари эмплаббардошлигини таъминлаш тадбирлари белгиланган. Дастурнинг асосий мақсоди — эмплаббардошликни кўрмалар зарарини камайтириш, одамлар хавфсизлигини таъминлашдир.

[ЎТАГ].

Озодлик, шон-шарф ва мустақиллиқни қаттиқ турб ҳимоя қилган, инсониятга қарши дахшатли куч — фашизмнинг тор-мор келтирган совет халқининг буюк ва машаққатли жасорати хотираларда ўчмасдир. 1418 кеча ва кундуз давом этган Улуғ Ватан урушида мамлакатимизнинг турли миллат фэрзандлари қўли қўлга бериб жанг қилган эдилар. Улар орасида минглаб ўзбек ўғлонлари ҳам бор. Қўйдага ғалаба-ни яқинлаштиришга ўз ҳиссасини қўшган Совет Иттифоқи Қаҳрамони Бўтабой Содиқов ҳақида ҳикоя қилимоқчимиз.

Бу воқеа 1941 йил 21 ноябрда бўлган эди. Фашистларнинг «Жануб» армияси гуруҳи 1-танк армияси ёрдамида Ростов-Дон шаҳарини шимолдан шимоли-шарққа айланиб ўтиб, бизнинг 9-ва 56-армияни қўриқиб олиб, Доннинг жанубий қирғоғида плацдарм ҳосил қилмоқчи бўлишди. Немисларнинг 17-армияси ва италиян экспедицион корпуси эса Ворошиловградга ҳужум қилиб, Жанубий фронтнинг қолган қучуқларини қисувга олишга ва бу билан 1-танк армиясининг муваффақиятини таъминлашга ҳаракат қилди.

Ушанда Бўтабой Содиқов хизмат қилган батарея Дзержинск районидан танкага қарши ғовлардан фойдаланиб, фашист танкларига қирон келтирди. Лекин 21 ноябрь кунини эр-табав самолётимиз пастлаб ўчиб, варақа ташлаб кетди. Унда шаҳар душман томонидан қўриқиб олиналганлиги хабар қилинган, қўриқовдан чиқиш учун бутун имкониятдан фойдаланиш буюрилган эди.

Батарея командири варақа билан танишган, жангчиларни йиғди ва шундай деди:

— Биродарлар, эндиликда олдимизда нима қилиб бўлса ҳам қўриқовдан чиқиш вазифаси турбди. Бу қийин вазифа. Эҳтимол, бир гуруҳимиз ҳалок бўлишимиз ёки душман қўлига тушиб қолганимиз мумкин. Ҳар қандай шартларда ҳам ўзимизни қизил Армиянинг муносиб жангчисидай тутишимиз керак. Қандай бўлмасин ўзимизникилар томонга ўтиб, жангчи давом этиришга ҳаракат қилишимиз лозим. Аввал барча тўларнинг стволларига қум тўлатинглар, токи душман ундан фойдалана олмасин. Кейин уч-тўрттадан бўлиб тарқаламиз. Шундай қилсан бир қисминиз омон қолишимиз мумкин.

Жангчилар командирининг айтганини қилишди. Кейин бир-бирлари билан қучоқлашиб хайлашиб, уч-тўрттадан бўлиб тарқалиб кетишди. Бўтабой батарея командири Михайлов ва яна икки қўролдош дўсти билан кетди. Ҳаво совуқ, атрофни сирак туман қоплаганди. Улар кимсасиз тош кўчадан шарққа қараб кетишганди, муносивча чопиб келаётган бир гуруҳ немис жангчиларига дуч келишди. Қаршилик қўриқилиши ҳам, ас-қилиши ҳам имконий бўлмади. Ноилоҳ улар билан «бирга юришга» туғри келди.

Немислар қаёққадир жуда шовиш-шўх бўлиб кетди. Шунинг учун асирлар билан гаплашишга ҳам вақтни қизғанишди. Улар дам жадал юриб, дам бўйлаб чопишарди, анча зарарчанликларни сезилиб турарди. Михайлов ва вазирини пайқаб, қочиб хайл қилди. Ўшанда бораётган Бўтабойга сени кўз қисди. У командири мақсодини дарҳол тушуниди. Кейин Михайлов бошқа бир жангчи билан ҳам маъноли кўз уруштириб олди.

Совет жангчилари кўп қаватли уйнинг панжара билан ўралган, сердаҳат ҳовлиси ёнидан ўтиб боришганди ўзларини шартта ичкарига уришди. Немислар тўхтаб, автоматларини ўнгалгуча аяча жойга бориб қолди. Вино ертўласига озгина қолганда орқалар ўқ товушлари эшитилди. Икки жангчи қўлади. Михайлов билан Содиқов ертўлага яқинлигини улуғлишти. Бироқ улар ҳам яраланишди. Ҳў Бўтабойнинг чап қўлига, командирнинг эса белига текканди.

Улар ертўла ичкарига кириб, тўпчанчаларини қўлга олишга ушлаганча немислар кутиб ётишди. Аммо улар келишмади, вақтларини қизғанишди чоғи. Ярим соатдан кейин ертўлага бир қучуқ билан кампир тушди. Иккиниси етаклаб, иккинчи қаватдаги уйларида олиб чиқишди. Ҳў Бўтабойнинг билатидан пастроққа теккан, аммо суньян шикастламаганди. Михайловнинг яраси оғир, тинмай қон оқа-

лишни истайман. Биз қўролдошлар бир-биримизни бир умр йўқлаб, эслаб туришимиз керак».

Иван Алексеевич Гончарев ёзган воқеа 1943 йилнинг октябрида бўлган эди. Шунда совет қўшинлари Днепрни кечиб ўтиш учун дарё бўйлаб турли жойларда плацдармлар ҳосил қилишди. Киевнинг шимоли-шарқидида плацдармлардан бирини тутиб туриб, орқадан ўтиб олишни таъминлашда Бўтабой Содиқов расчети катта жасорат кўрсатди.

Қўшинларимиз дарёнинг ўнг соҳилида плацдарм ҳосил қилишга тайёргарлик кўришганди. Немис самолётлари варақа ташлаб кетди. Унда шундай сўзлар ёзилганди: «Руслар, сову ва сочингизнинг тайёраб қўйинг! Сизларни аввал Днепрда қўмилтириб, кейин асфаласофиларга жўнатамиз».

Оқшом полк командири Бутко Содиқовнинг олдига келди.

— Содиқов, сени полкмидаги энг тажрибали тўп командири ҳисоблашимиз биласан-а?

Биламан, ўртоқ командир.

— Энг қийин пайтларда

— Жуда яхши. Биз хотинингизга хат ёзиб, уни сен қаҳрамон бўлганинг билан табриклаймиз...

БўТАБОЙ ака хизмат қилган полк командири рафикасига келган хат бутун Сайрамга шовиш бўлиб кетди. Бутун қишлоқ аҳли Зулфия опанинг ҳузурига келиб, уни эри Бўтабой Содиқов Совет Иттифоқи Қаҳрамони бўлганини билан табриклашди.

Бириси кунни райондан катталар келишди. Колхоз клубида митинг бўлди. Зулфия опани президиумга ўтқазиб қўйишди. Бу пайтда бугунги ўрмин авжда эди. Митингга сўзлаганлар қаҳрамон ҳамюртларининг жасоратидан руҳланиб, давлатга қўлимиз 732 пуд галла етказиб бериш мажбуриятини олишди. Бу ҳақда колхоз правлениси ва партия ташкилоти 13-армиядаги 167-артиллерия полки штабига хат ёзишди. Мақсуд хат 1-Украина фронтда ўзбек тилида чиқадиган «Ватан шарафи учун» газетасида босилди.

Уш кезларда Ўзбекистондаги заводлардан бирининг стахановчи қизлари Муҳайёхон Одилова ва Маъсудахон Икромова ҳам 1-Украина фронтдаги ўзбек жангчиларига мактуб ёзишганди. Ҳў навбатда 1-Украина фронтдаги ўзбек жангчилари Ўзбекистоннинг барча қизларига жавоб мактуби ёзишди. Икки минг нафардан ортиқ жангчи имзо чеккан бу мактуб ҳам «Ватан шарафи учун» газетасида босилиб чиқди.

...Будапештдан йўлга чиққан голиб жангчилар тушган поезд 1945 йил 28 майда Москвага етиб келди. Ғалаба парадига қатнашган керак бўлган бу жангчилар орасида Совет Иттифоқи Қаҳрамони Бўтабой Содиқов ҳам бор эди. Биринчи Украина фронтининг термина полки Қизил қазармага жойлашди. Кейин шаҳар яқинидаги аэродромлардан бирида бир ой парадга тайёргарлик кўришди.

24 июнь саксарда жангчилар янги парад формасини кийиб, Қизил майдонга йўл олишди. Соат роппароса унда Кремль дарвозаси томондан оқ тулпарини миниб чиққан Олий Бош Қўмондон ўринбосари, маршал Г. К. Жуков кўрindi. Парад қўмондонини К. К. Рокоссовский унга рапорт берган, маршал сафарини айланиб, жангчилар билан саломлашди. Мавзолей минбарига қўтарилиб, нуқт сўзлади. Сунтра узоқ қутулган ҳарбий парад бошланди.

Биринчи Украина фронтини термина полкининг олдига фронт байроғини донги кетган учувчи, уч марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. И. Покрышкин кўтариб борди. Бўтабой Содиқов унчининг ёки туртинчи қаторда бори. У Ленин мавзолей ёнидан гурисиллатиб қадам ташлаб ўтиб бораётганида буюк Ғалабада ҳиссаси борлигини, юртига муносиб фарзанд бўлганидан фахрланди...

Уруш йиллари Қизил Армиянинг артиллерия қисмларида 1942 йилдан бошлаб ҳисоб-китоб йўлга қўйилганди. Масалан, бир тўпчи душманнын икки танкини ёндирса ташаккурнома, уч танкини ёндирса медал, тўрт танкини ёндирса ордена тасвия этиш тартиби бор эди. Донгдор тўпчи Бўтабой Содиқов тўрт йилда душманга қанча талофат етказганлигини ҳозир унинг кўкрагини беэаб турган ўн бешдан ортиқ ордени ва медалларга қараб билса бўлади.

У урушдан соғ-саломат қайтган, кўп йиллар жонанж қилишди Сайрамда қишлоқ Совети раиси бўлиб ишлади. Ҳозир эса қарилан таштани сўраётган бу ветераннинг жасоратларини Ватани ҳамон унутгани йўқ. Днепрнинг шимолий-шарқидида Днепр учун бўлган жанг қаҳрамонларига ўрнатилган ҳаёотий обидага Бўтабой Содиқовнинг ҳам номи ёзилган. Ўзбекистонда ҳарбий округ музейига эса унинг расми ва тўли қўйилган.

Алтиазар ЭГМАНАЗАРОВ.

АЙБОРЛАР АНИҚ. ҲОМИЙЛАР-ЧИ?

ЕКИ АНДИЖОН ОБЛАСТ БЎЗ РАЙОН ИЖРОҚҲУМИНИНГ УЙ-ЖОЙ ҚУРИШ ВА ТАҚСИМЛАШГА УТА БЕПАРВОЛИГИ ХҲУСУСИДА

Мусажон Мамажонов масаласини ижроқўм йиғилишида муҳокама қилиди. Уни қаттиқ оғохландирди. Вазифасидан олдин, Ҳозир район архитектори лавозимда ишлаб турибди. И. Сагадиев масаласига келсан, иш дариди йўл қўйган хато-камчиликлар учун аризасига асосан район уй-жой ва коммунал хўжалиги бошқармаси бошлиғи вазифасидан озод этилди. Лекин И. Сагадиевнинг уй-жой тақсимлашдаги «хотамтой»лиги фактларини маъмурий органларга ҳавола қилинмаган. Юз-хотир, андиша деганларидек...

Мусажон Мамажонов Бўз район кооператив ва якка тартибда уй-жой қуриш идораси раҳбари курсига ўтириди-ю, бажарилмаган ишларини қўшиб ёзишга муккасидан кетди. Катта-катта йиғилиш минбарларидан туриб: «Уй-жой қуриш топиригини фалон фойизга бажарилмади!» — деб қўқрақ кетди.

Ижроқўмининг 1990 йил 9 июнь кунги йиғилишида М. Мамажоновнинг масаласи муҳокама қилингандай бўлди.

— Бу сафар мени кечиринглар, жон биродарлар, хато қилдим, — дея ялинди М. Мамажонов, — 1988 йилда 97 та уй қурилгани рости. Аммо мен қалбаки ҳужжат билан 130 та уй қурилди қилиб, район раҳбарларини алдаганим туғри. Тан оламан, 1989 йилда ас-ляда 40 та уй қурилди. Лекин бу рақамни 162 та қи-

либ, район архитектори вазифасига қўтарилиди.

«Кўза кунда эмас, кунидида санади», — дейди халқимиз. Област кооператив ва якка тартибдаги турар-жой қурилиш бўлими бошлиғи М. Жураев имзоси билан 1990 йил 3 майдаги «01-249» рақамли хат Бўз ижроқўми раиси Ф. Урмонов номига юборилди. Хатда, жумладан, қўйидаги фикрлар баён этилганди:

«М. Мамажонов бошлиқ бўлган Бўз район кооператив ва якка тартибда уй-жой қуриш идорасида молиявий қал-нашликлар, қўшиб ёзиш ва давлатни алдаш фактлари содир этилган. Меҳнат ва давлат интизоми издан чиқарилган. 1989 йилнинг иккинчи квартални учун бажарилмаган ишлар учун қўшиб ёзиш ҳисобига 1650 сўм 32 тинини пул мукофотга олинган...».

...И. Сагадиев ҳам район уй-жой-коммунал хўжалиги бошқармаси бошлиғи лавозимини ағаллади-ю, қалбаки ишларга қўл урди...

1981 йилдан буён Бўз посёлкаси ҳудудидида уй олиш учун навбатда турган 256 нафар кишининг тақдирини билан биров қизғинасди. На ижроқўм раҳбарияти, на уй-жой-коммунал хўжалиги бошқармаси бошлиғи давлат уйларида кимлар яшаётганлиги, кимларга ордери билан уй ажратилётганлиги, шартномалар асосида уй беришнинг аҳоли қандайлиги билан қизғинди. Буларнинг ҳаммаси И. Сагадиевга қўл

АРМИЯДА МУАММОЛАР КАМ ЭМАС

Тошкент Округ офицерлар уйда «Армия. Жаңият, Оммавий ахборот воситалари» мавзунда давра сўхбата бўлди.

Сўхбат Қизил Байроқ ордени Тўрқистон ҳарбий округи Сийсий бошқармасининг ташаббус билан уюштирилди. Унда партия, совет ҳодимлари, округ қўмондонлиги, ҳарбий прокуратура, ҳарбий комиссариат, марказий ва жумҳурият рўзномаларининг вакиллари, ҳарбий журналистлар қатнашдилар.

Қурулди кучларда олиб борилаётган ислохот, кўп миллатли ҳарбий жамоаларда кўпгина муаммоларни келтириб чиқараётган ижтимоий-сийсий вазият билан боғлиқ бир қанча масалалар муҳокама қилинди. Умумий ҳарбий мажбурият, хизмат вақтида ҳуқуқбузарликлар қилиш, устасдан ташқари ўзаро муносабатлар фактлари туғрисидаги, жангчиларни ватанпарварлик ва байналмиллатлик руҳида тарбиялаш ҳақидаги масалалар ҳам муҳокама қилинди.

[ЎТАГ].

Маъмур Махмудов мебелчилар даврасида ўзига хос обрў-эътибор қозонган дурдорлардан бири. Унинг Янгийўл мебел ишлаб чиқариш биросида меҳнат қилётганига чорак аср бўлди. Шу давр мобайнида шоғирликдан уста дурдор даражасига кўтарилди, катор шоғирлар орттирди.

М. Махмудов ҳар саенада 240 тагача бола-каравотлари йиғиб топширишга муваффақ бўлганди. Ана шу гайрат-шижоати билан

корхона меҳнат жамоасининг умумий ишига муносиб ҳисса қўшиб келмоқда.

Суратда: корхонанинг 4-дурдорлиги цехи энг яхши ишчиси Маъмур Махмудов.

Сураткаш В. МОЛГАЧЕВ.

ВЕТЕРИНАРЛАР УЮШМАСИ

Гулистонда бўлиб ўтган таъсис сўзиди ана бир нодоровий кўнглили мустақил ташкилот — Ўзбекистон ветеринарлари уюшмасини уюлуга келтирди. Уюшма жумҳурият ветеринарларини бирослаштирди.

Янги ташкилот ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Қонунлари асосида иш юритади. Унинг мақсоди — Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Кенгашининг, жумҳурият жамоатчилигининг эътиборини ветеринарларни ҳуқуқий жиҳатдан муҳофаза этиш масалаларига, ветеринар фахри ва аълолиги муаммоларига оидан жамоатчилик фикрининг шаклланишига, ҳужжатларига, ижарачиларига,

фермерларга уй ҳайвонлари касалликларига қарши курашда малакали ёрдам кўрсатишга жалб этишдан иборат.

Ҳозир жумҳуриятда давлат ветеринарлар тармоғининг 1324 та муассасаси ва ташкилоти, шунингдек ишлаб чиқариш биросидаги, ҳўжаликлар ва корхоналарга қарашли хизматлар уй ҳайвонларини даволаш билан шуғулланмоқда. Уларда жами саккиз мингдан зиёд мутахассис ишламоқда. Улар жониворлар ва перрандалар касалликларининг олдини олиш ва туғатиш юзасидан катта иш олиб бормоқдалар. Бироқ ушбу катта ва муҳим ишда ҳали жиддий камчиликлар кўзга ташланмоқда.

Натижада касбнинг нуфузи тушиб кетганди, бш мутахассислар ўзларининг ижтимоий жиҳатдан муҳофаза этилмаганликларини ҳис этиб, ҳалқ ҳўжалигининг бошқа тармоқларига ишга ўтиб кетишганди. Оқибатда жумҳуриятда ҳўжонлар ва перрандалар ўртача юқумли касалликлар кенг тарқалди.

Уюшманинг ташкил этилиши ана шу барча масалаларнинг ҳал этишда ёрдам беради. Таъсис сўзиди янги ташкилотнинг низомини тасдиқлади ва унинг раҳбар органларини сайлади.

Жумҳурият насрчилик ишлари ишлаб чиқариш биросида синининг бош директори, ветеринария фанлари номзоиди И. С. Умаров уюшма президенти этиб сайланди.

[ЎТАГ].

Йил бошида халқ ҳўжалигининг кўпгина тармоқлари қатори пиллачилликда ҳам режадан ортиқча тайёрланган ҳосилни чет элга мустақил сотиш йўлга қўйилиши ҳақида гап бўлди. Бундан руҳланган самарқандлик қумуш тола ижодкорлари энг шимариб ишга тушдилар. Айниқса, 1991 йилдан бошлаб пилла харид нархи ошганини эшитгандан кейин улар зўр иштиёқ билан ипак қўрти боқишди.

Ғалбир сувдан қўтарилганда пиллачилар унутилишлаганини маълум бўлди. Дастлаб давлат турғоми-си бўйича хом ашё тегишли манзилларга жўнатилиди. Навбат режадан ортиқча тайёрланган 197 тонна маҳсулотга келганда эса...

Жумҳуриятда «Ўзглавлеснабс» бошқар-

снабсбиту» бошқармаси тузилди. Жуда кўп қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари, жумладан, пилла ҳам ана шу доира орқали чет элга сотиладиган бўлди. Аммо, мана уч ойдин, Самарқанд пиллачилик дирекцияси режадан ортиқча маҳсулотни қалайқа жўнатишни билмайди. Маҳсулот эса вақт ўтган саян ички сифатини йўқотмоқда.

Ҳатто вилот ижроқўми «Ўзглавлеснабсбиту» бошқар-

масига шў озгина маҳсулотни бевосита вилот орқали сотувга чиқаришни сўраб мурожаат қилди. Бошқарма раҳбарлари «эрта-индин»дан нарига ўтишолмаптилар.

— Давлат буюртмасидаги 1200 тонна пиллани манзи-лига етказиб, пулини ҳам олиб бўлидик, — дейди вилот пиллачилик идораси бошлиғи, Ўзбекистон ССР халқ депутати С. Вобомуродов. — Бироқ режадан ор-

Одил дов келиб қўшилган захоти, ҳар доимиде, дерада сўхот қизиди. У таварғани ўраб турган каттао кичкин оғизга қаратиб, қўшни қишлоқда бўлган кегаги қураш тафсилотларидан сўзларди.

Вей, ўзим ўн қишлоқдан полон йиғилганам, ҳаммаси нотаниш, дед. Билмаган жойнинг қуқури кўп: синмаган полонлар бетма-бет бўлганда, манан деганларим ҳадиқсириб, тортиниб қолмади. Бир хиллари ўзларича жа мўғамбир бўлганлариди. Рақибнинг ҳадисини ўрганиб, кейин ютиб кетмоқни қўзғашди. Аслида, шу усул ёмонмас-у, кимдир таваккал қилишмаса, керак-да. Қураш бўлганда кейин биров солиб, биров мағлуб. Юрак қуғур чидамайди, шундоқ кунда ўртага тушиб кетовураман...

Сал ошириб юборганиданми, Одил дов бирпас жим қолди. Полвоннинг гапларига аҳён-аҳёнда жиндай лоф ҳам оралайди. Бунини кўпчилики сезиб турса-да, эътироз билдириш ҳақиқатини ҳаёлига келмади. Ахир, қишлоқ доғуруни таваракка таратиб юрган ағона полон шу бўлса. Иннакейин, Одил дов табииотида шорона одавлари ҳам бор. Кўпчилики эркаклар ўйлаб олган, бўйдоқликдаги эътиросли ваъдаларини унуттириб, ҳўмбардорлик «тоқасига» кўтарилишди. Полвоннинг эса тўйдан кейин ҳам бир туки ўзгармади. Шу далил-гулликча қолаверди. Кўнглига туғиб келган орзусини келин билан қовушган куннинг эртасигаёқ рўйбга чиқарди: эшигидан оқиб турувчи эрик бўйига бир жуфт кўчат ўтказди. Сўнг ўткинчиларнинг кўзи олдига хотинини кенг қучоғига кўмиб юбора туриб, гўлдурган товушда деди:

— Булар ҳам, бизар ҳам беармон яшайми! Бироқ тақдирнинг ҳар зарбалари бўлар эканки...

— Одил тоға сизни аямлар қақиротти, тез борармисиз, — хабарлаб қолди қўшнинг кенкаси.

Қайнаётган қозонга бирдан совуқ суя қўйилгандек бўлди. Одил довнинг керилиб турган қомати шу захоти шавириб тушди, ўсиқ қўшлари остидаги катта-катта кўзларида ташвиш аломатлари ақланди.

— Ишқилиб, Нусратбек тинчми? — ҳадиқ оҳангиде сўради у.

— Қайдам, яна тоби қочибдими дейман-да. — чойнади хабарчи бола.

Одил дов теладек қоматини лаплаглатиб, уйи томон югуриб кетди.

Нусрат тугилаётгандай чиллашар эди. Одил дов ҳам, хотини ҳам жонларини «рўмон» унинг туғиб» узун ва оғир тўнларни бедор ўтказишарди.

Бора-бора ўзи билибми-билмайми полвон якхаш хотинига зуғум қиладиган бўлиб қолди. «Битта болакимиз тузукроқ боқолмадинг». Боши устида бўлаётган узлуксиз дағдаллар, момақалдоқдек ўқирликларини эшитганда бетоб боласининг юзига тикилганча жон ҳўчулаб ўтирган онанинг юраги дарахт барғидек титраб, томчиларида аранг оқиб турган қон тўхтаб қоларди тўб.

Ана шундай пайларда биттагина эзгу ният — боласининг тузуганини, чопқиллаб юриб кетганини кўриш истаги унга мадад берар, қайта жон бағишларди.

Қўшнинг кенкаси қақирган кунин Нусратнинг аҳоли айниқса оғирлашди. Бола ҳарорати зўридан алаҳлар: «Вой-вой, жарага кўлаб кетотман, мени ушланг ойи, мени ушлаб қолгин, дадажон!» деб тинмай йиллар, ота-онанининг кўлларига тармашарди.

— Нима қилиб ялпайиб ўтирибсан! Жарага кўлаб кетгуччама дўхтирга хабарламадингми, лавашанг. Хў... сан!

Довнинг бу галги дағдаласига аранг илиниб турган сўнгги тола тоб беролмади: бемажол аёл дордан учиб тушган кийимдек, ерга охиста ясланиб қолди. Бундай дахшатли кутмаган полвон у ёқдан-бу ёққа зир югуриб, дўхтирчи, табиияни билмасда топиб келди. Йўқ, барибир фойдаси бўлмади. Жарага ўли эмас, хотини қулади. Қилитлаб турган оқиз барт танадан чирт этиб узалиб кетганди.

Одил дов оқибати бундай бўлишини кутмаган эканми, ўз бошига ўзи мушлар, ўқириб-ўқириб йиларди. Сирасини айтганда, бу гал «елкаси ерга теккан» дов кейинги дера зўрликларини ўз-ўзига қўлаб деди:

— Энди умиди охиригача йиртиқ ямаб, кир ювиб ўтиб кет-э, номар!

Мағлуб бўлган полвоннинг назариде ҳаётда ўзи учун биттагина илинж қолди: ўғли омон-эсон ўсса, оилали, уйли-жойли бўлса,

бас, «Ишқилиб, ағизимнинг боши тошдан бўлсин, бунинг доғу ҳасратини кўрмай, ўзидан кўпайсин, онанининг руҳи шод бўлсин» деган ҳаёл Одил довнинг ақли ҳайрон ҳам, пичирлаётган лабларидан ҳам армасди...

Бирон истаги ерда қолмаган, раъий қайтмаган Нусрат бора-бора жойига тушган кўчатдек гуркираб кетди. У энди соғлом, бакуват, хушқичақ ва эркин эди. Унча-унча мейда-муйдаларга бепарво, гам-андухдан нари. Кўнглида кунора янги ўй-хаваслар бўйқутарар, арзандасининг оғзидан нима чиқса Одил дов дарҳол бажо келтирарди...

Ота ҳар доимиде, ўғлининг раъийни қайтмасди-ю, бу гал жуда қалтис жўмбоққа дуч келганди. Шу тўғайли юз-кўзларида ридолик аломатидан ҳам асар йўқ эди. У «қирова тушган» катта бошини эгиб ўтирарди. Қариянинг «миғовлигидан» Нусратнинг зардаси қайнаб кетди.

—Э-э, ана қўшнингларга, атрофимизга қаранг!— деди у кўлини пахса қилиб. — Одамлар бошқа жой тугул катта йўлни ўсим ҳўли-жой қурволишпти. Чинорларни ўзимиз экканмиз, ўзимиз кессак нима бўпти?

Одил дов сесканиб, ўғлига қия тикилди: — Чинорларни ростанам сен экибмидинг!

• Янги асарлар

Асад АСИЛ.

ҚИШЛОҚЛИК ҚАРИЯЛАР

Ҳикоя

Чолнинг вазоҳати ўзгара бошлаган, япалоқ юзларига юқ бўлмай қолган сийрак мўйлаблари диққайиб, титраб турарди. Тилига эрк бериб жириллаётган Нусрат отасида олдинлари ҳеч учратмаган ўткир ниғонни кўриб, доғдаларди, гапидан адашиб қолди. У бирпас индамай турган, бошқача йул билан аврашга тушди.

— Энди, дадажон, арзимаган гапга қисина-верман-да. Қимсан — «да» номингиз бор, — деди майин овозда. — Мен экдимми, сизми — барибир-ку. Бирон мевали дарахт, ё гул бўлганда бошқа гап эди. Қаранг, ҳаётдан шохлари дарвозахонага ўтиб, ҳўли юзиниям тутиб борапти. Машина олиб бердингиз, унга тайинли гараж йўқ. Мен-чи, дадажон чинорларни бекорга кесмаман, ўрнига қўшқаватли бино қураман: ости гараж, усти мий-монхона бўлади. Миймонхонада тенкурлар маза қилиб гурунлашиб ўтирасизлар. Қайай, келишдики! Ташланг кўлини...

Одил дов кўл ташламади. Ўғлига қандайдир қойинган, ажабланганчама қараб қўйган, индамай ичкари кириб кетди. Бир оздан сўнг кичкинагина тугунча кўтариб чиқди. Боши соғланган кўйи эшик томон жўнар экан, бўйиқ товушда гўлдирди...

— Қариялар уйда беш-ўн кун туриб келаман...

— Чинорларни кесаверайми? — ялтоқланди Нусрат.

— Билганингни қилмайсанми! — ортига қармай жўнаверди чол.

Нусратни уйлантиргандан кейин, бирор кўн-гирлик юз берса ёки чолни ногоҳ гам босса қариялар уйига кетиб овуғунча эди. Шунинг учунми, Нусрат эътироз билдириб ўтирмади, бироқ юрагининг аллақаси тирна-либ кетгандек «жи» этиб ачиди: «Отам боқайми кўрмаян-қуямаян, деб шундай қил-япти шекилли. Мен учун-ку, жонини аямайди. Чинорларни-чи! Бор-йўғи икки тул мевадаси дарахтга нега бунчалик апишиб оладикини? Қизик...».

Нусрат кўнглига туқкан режасини иссиғиде — отаси қариялар уйда эканлигиде битириб олмақ учун шойиланиш ишга киришди. Шу кун-нўқ ўртоғининг дедаси Қурвон отанингга бориб, болта, теша арраларини ўтирлатди. Бир талай усқуналарини соғлаб берган устага пул узатган эди, қария юзини юпқа чанг қопла-ган кўзойнаги орқали ҳайрон боқди-да, даш-ном берди:

— Нусратжон бу нима қилиқ, мени танимай қолдингми! — Кейин гапни бошқа ёққа буриб деди, — шунча асбоби ўтирлатиб нима қилмоқчисан, биронта иш-пишинг бормиди?

— Дарахт кесаман, — деди Нусрат бу ердан тезроқ жўнаб қолиш учун эшик томон бурилиб. Отаси арзалагандай бўлиб кетганидан бери унинг кўнглига қил сизмас, биров билан бемалол сўбатлашишга ҳам қўшн йўқ эди.

— Кесадиған дарахтинг шўнақа каттамиди? — ортидан яна сўради уста, ҳамон кўзойнаги устидан тикилиб туриб.

— Чолнинг бунчалик ичкилаши Нусратнинг жаҳлини кўзгади: «Пул берсам олмай-ди, ўзи бўлса мижғовлашиб сурштираве-ди...».

— Ҳа! — деди қуруқча қилиб.

— Унда шўшма, шўшма ўғлим! — уста

— Бу чинорди кесишга қўлларинг қандоқ борди, ахир?! Нусратнинг баттар жаҳли чиқди. Енида ўртоқ, шу чолнинг ўғли турганига қарамай, у ҳам қўлларини пахса қилиб ўшқирди.

— Дадамга ҳам айтганман-ку, барака топ-кур!

— Дадаг — Одил дов шу чинорди кеси-шингга кўндими а? Ё тавба!..

— Кўнмади-ю, кесмагин демади-да. Инда-май қариялар уйига тушиб кетди.

«Эрка ўғил... Йўқ дейишга тили бормабди, боякиш...» — Бу гапларни Қурвон чол очик айтмади, кўнглидан кечирди ҳолос. Чинор тана-си узра кўз югуртириб тепасиди қалта-қалта шохларига қоқиб устанинг кўнгли сал жойига тушди.

— Кўкариб кетади, асл ҳолига келмасам, кўкариб кетади, — деди ўз-ўзига далда бер-гандай. Сўнг йиғиларга юзланиб, яна йиғла-гудек ҳолда давом этди, — Булар қанақа чи-нор, ким томонидан қачон экилганини билас-сизларми ўзи!

— Қанақа бўларди, ҳамма дарахтга ўшаган оддий чинор-да. Ким билсин қачон экилган. Дадам бекорчилиқда эрмакка эккан бўлса керак. Ҳам, энди ҳаммаёқни қапсаб бора-пти! — қизиб жавоб қайтарди Нусрат.

— Узимам ўйловдим-а, бу нодонлар чинор-ларди кесиб қўймаса гўрғайди, деб. Ҳайри-ят, кетларингдан чопиб келганим. Сал кечик-сам борми, онанг раҳматлигини арвоқлари чиққиллаб қоларкан-а. Бу қўш дарахт қошқин-ди, сен айтганчалик эрмакка экилган бўлса! Онанг раҳматлигининг отанг бир ёстиқча бош қўйган кўни экилганини наҳот эшитмаган бўл-саларинг?! Ахир, бунинг бутун юрт биледи-ку!

Нусрат бектияр қўлларига қаради, онан-зорига қасд қилгандек кўринди кўзига бу вазу бармоқлар!

«Онанг мазори қаердалигиниям билмасанг керак, сан нодон! Уни бирор марта эслаган-мисан ўзи...» деган фикрини кўнглидан кечир-ган Қурвон ота, ойнак устидан Нусратга яна бир кур совуқ назар ташлади-да, тупроқли кўчада эгри-бугри из қолдириб уйи томон жўнади. Чолнинг бир боқилишдан Нусрат унинг кўнглига келган гапни ўқиб, баттарроқ бўшашиб кетди. Шунча оғир чўқди, боши эгилганича ярим тунга қадар шу жойда ўти-риб қолди...

Аваллари дедаси қариялар билан қаққа-лашиб юрганларининг устига келарди, Нусрат. Бу гал уни қуноқ дарахлар тугул боғ ва гул-зорлар ичига қўйилган ўриндиқлардан ҳам то-полмади. Қўлабдошдан ҳам ногоҳон айрилиб қолгандек зир югуриб чиқарарди. Ниҳоят да-дасини энг чеккадаги хонадан толди. Одил дов шифтга тикилганча ётарди, боқилари майнос, ранг сўлғинлашган.

— Келдингми ўғлим! — деди у дорди то-вуш билан. — Чинорларни кесиб бўлдингми?

— Билмасдан... Қария каллак уриб қўйиб-ман! Қурвон ота келиб қолди, ҳайрият...

Одил дов ўғлининг узук-юлуқ гапларини эшитиб бўлган, секин сўради: — Қай бирини каллаклагинг?

— Кунботар томондагисини. Онам... онажон-ним эккан эканлар! Шунинг айтиб қолсангиз бў-ларди-ку дадажон! — Нусратнинг товуши титраб кетди. У ҳаётда чиндан ҳам онасини илк дафъа юраги эзилиб эслаётган эди. Одил дов ўғлининг ноласини эшитмагандек, олдинги вазиятини бузмасдан гапирарди:

— Ҳа, онанг раҳматлигидан ёдгорлик, шу чинор. Энди нима қилмоқчисан?

— Дада! — ўзи сўзмаган кўйи Нусратнинг кўзларидан ёш тикириб кетди. — Юринг уй-га кетайлик. Бу ерга бошқа келмаг! Сизни энди ҳеч қачон ҳеч қандак юбормайман!

Одил дов қўлини сиради. «Қошқиди, шунинг чораси топилса... Ўғлим эркакроқ ўсганини айт-маганда, аслида ёмонмас, ёмон боламас...» уйледи у.

— Тўшимга онанг раҳматлик кириб юриб-ди, — деди чол илоҳи борица вазини гапир-ишга уриниб. — Ҳозир тўри мазорига бори-б, экират қилиб кетамиз. Чинорларни бўл-са... Одил дов, тўроқ соқолини тутамлаб бир-дан сукутда турган, давом этди, — кунчиқер-дагисиниям каллаклаб қўямиз. Иккаласиям бир хил бўлиб қайта кўрғанга мейку...

...Одил дов пастда кузатиб турар, Нусрат кун-чикар тарафдаги чинорга ҳам каллак урер-ди. Ўғил ўтган-кетганларнинг юзларига қарай олмай ишлар, тўб отасининг соч-соқолини авайлаб тарашлаётгандек бир ҳолатда эди.

Реклама ва эълонлар

БУТУНИТТИФОҚ ИХТИРОЧИЛАР ВА КАШФИЕТЧИЛАР ЖАМИЯТИНИНГ ТЕХНИКА ИЖОДИЕТИ ВА ПАТЕНТШУНОСЛИК ИНСТИТУТИ

ҚУНИДАГИ ФАКУЛЬТЕТЛАРИНГ I КУРСИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

— «ТЕХНИКА ИЖОДИЕТИ УСЛУБИЕТИ» (ТИУ) — олий ёни махсус техник маълумотли, янги техника-ни яратиш ва ўлаштириш соҳасида ишлаётган, ижодиёт-га майл-рағбатли бўлган шахслар учун. — «ПАТЕНТШУНОСЛИК» — кашфиётчилик-патент хизматларида ишлаётган, кашфиёт ва патент иши соҳа-сидаги малакасини ошириш учун техникани ишлаб чи-қадиган шахслар учун

— «ИНИТИСОД» — бошқарув, бозор иқтисодиёти асослари, ташқи-иқтисодий фаолият, маркетинг, илби-лармонлик, реклама борасидаги билимларга ахтёқни бўлган, халқ ҳўжалигининг барча соҳаларида ишлайдиган шахслар учун.

Ўқини ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда кечқурун олиб борилади.

ФАКУЛЬТЕТЛАРДА ЎҚИШ МУҲЛАТИ ВА ҲАҚИ: «ТЕХНИКА ИЖОДИЕТИ УСЛУБИЕТИ» — 1 йил, 100 сўм;

«ПАТЕНТШУНОСЛИК» — 2 йил, 100 сўм; «ИНИТИСОД» — 3 ой, 500 сўм.

МАШҲУТОТЛАР 1990 ЙИЛ 1 ОКТЯБРДАН 1991 ЙИЛ 1 ЮЛГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ. 33-80-88 телефони орқали ёни қўйидаги манзилдан маълумотлар олиш мумкин: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 48-уй, 22-хона, Техника уйи.

ИГИТ ВА ҚИЗЛАР ЎҚИШГА МАРҲАМАТИ

45-УРТА ҚУНАР-ТЕХНИКА ВИЛИМ ЮРТИ

1990—1991 Ўқув йилига

ҚУНИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎНИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тикувчилик, ошпазлик, кенг профилдаги тракторчи-машинист, чорва молларини ветеринар ишлаш бўйича оператор, балчиқчилик мастери, автослесарь, қишлоқ ҳў-жалик машиналари ремонтни бўйича слесарь, сотувчи, электр ва газ пайвандчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ: балчиқчи группасидан ташқари ҳамма группалар кирувчиларга 9-синфин битирганлар учун — 3 йил.

11-синфин битирганлар учун — 1 йил. ЭСЛАТМА: Пахта териш бўйича механик-ҳайдовчилар учун ўқини мудатти — 8 ой.

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛАРГА СТИПЕНДИЯ, 3 МАҲАЛ ИССИҚ ОВҚАТ ВА МАХСУС КИЙИМ-БОШ БИЛИДИ.

Узоқдан келганларга ётоқхона берилади. ВИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР ВИЛАН БИ-ТИРГАНЛАРГА ОЛИН ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ЙУЛ-ЛАНАМА БЕРИЛАДИ.

Визинг манзил: Тошкент области, Ғалаба райони, ЭППОРП «Балчиқчи», Қўрғонча қишлоғи.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ ҳўжалиги давлат-кооператив комитети, Ўзбекистон ССР Савдо-саноат палатаси ва «УЗАГРОПРОМСЕРВИС» хорижий мамлакатлар билан амалий ҳамкорлик қилиш Ассоциацияси

1990 ЙИЛ 1—10 ОКТЯБР КУНЛАРИ Ўрта Осиё ва Қозғистон жумҳуриялари ағросаноат комплекси, транспорт, алоқа, савдо ва бошқа халқ ҳўжа-лиги тармоқларининг мутахассисларини «СУМИТАМО КОРПОРЕЙШН» япон фирмасининг ҳўмийлиги остида ўтадиган

«Сумитомо-90»

кўрғазмасига таклиф этадилар

КўРҒАЗМАДА 30 ДАН ОРТИҚ ЯПОН ВА ҒАРБ ФИРМАЛАРИ ИШТИРОҚ ЭТАДИЛАР.

Қишлоқ ҳўжалиги учун энг янги технологиялар, усқу-налар, механиклар, автотехника, алоқа воситалари, шу-нингдек кенг навлар қўламидида халқ истеъмоли моллари кўрғазма дастуридан ўрин олган.

Бундан ташқари Япон саноати ва қишлоқ ҳўжалиги-нинг етакчи тармоқларининг вакиллари бўлиш 40 ки-шидан иборат катта япон бизнесменлари гуруҳи ҳам кўр-ғазмага келмоқда. Техникавий ва тижорат сўзлашувлари, ҳамкорлик тўғрисида битимлар ва шартномалар тузиш, бартер муомалаларининг кенг имкониятлари мавжуд.

ЭКСПОЗИЦИЯЛАР ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ Ҳў-ЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КўРҒАЗМАСИНИНГ 1-ПА-ВИЛЬОНИДА (Энгельс кўчаси, 107-уй) ҲАР КҲНИ СОАТ 10 ДАН 18 ҒАЧА НАМОИЙИ ҚИЛИНАДИ.

6 ВА 7 ОКТЯБРДА КўРҒАЗМА ЁРКИН КЕЛИБ КҲ-РИШ УЧУН ОЧИЛАДИ. БОШҚА КҲНЛАРДА КА-ЛИФОНОМАЛАР БЎНИЧА ҚИРИЛАДИ.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 39-11-87, Ўзе-бекистон ССР савдо-саноат палатаси: 55-36-79, «Узагро-промсервис» амалий ҳамкорлик ассоциацияси.

Ўзбекистон ССР Адлия

вазирлигининг

Х. СУЛAIMОНОВА

НОМИДАГИ

ТОШКЕНТ СУД

ЭКСПЕРТИЗАСИ

ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ

ИНСТИТУТИ

бўш лавозимларга

ТАНЛОВ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

суд-бухгалтерия экспе-ртизаси бўлими мудири;

таркбий ва амалий линг-вистика бўлими илмий хо-дими;

иқтисодлар бўйича ки-чик илмий ходимлар: руҳ-шўнослик, лингвистикаси, электр акустикаси, ўзбек фи-лологияси, математика, дас-турлаштириш;

кичик илмий ходимлар: суд-бухгалтерия эксперти-заси бўлими, суд-қўрилиш-техника экспертизаси бўли-ми, суд-баллистика ва тра-сология экспертизаси лабо-раторияси. Сирдарё вилоят-лараро бўлими (муҳан-дис автомобилчи).

Танлов мудатти — 23

Манзил: Тошкент шаҳри, 115-алоқа бўлими, 29-уй, Чилонзор кўчаси, Телефон: 77-23-55.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ-

ДА — Тошкентда биринчи мар-та. «ПХЕНЬЯН—90». Цирк санъатининг барча жанрла-ридан иборат катта ранг-ба-ранг дастур.

Тошкент Давлат дорилфунуни

Амалий ризебат ва механика куллиёти жамоаси аъзолари шу куллиётининг ЭҲМ ва дас-турлаш кафедраси ассистенти Т. Т. Қодировга онаси

Холбон

КОДИРОВАНИНГ

вафот этганидан муносабати билан қўқур таъзия наҳор қи-лади.

«Узгазлойиҳа» институт жа-моаси энергиядан фойдаланиш бўлими бошлиғи А. Раҳимбер-гановга онаси

Кумрин

ХУДАЙБЕРГОНАНИНГ

вафот этганидан муносабати билан қўқур таъзия наҳор қи-лади.

</